

A szerkesztő lakása:

Rimaszombat, Kmetty-utca 11. szám. Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés.

Bélyegtelen levelet nem fogadunk el.
Kéziratot nem adunk vissza.

Az előfizetés díja:

Egész évre . . . . . 4 frt.
Fél évre . . . . . 2 frt.
Negyedévre . . . . . 1 frt.
Tanítónak egész évre . 2 frt.
" fél évre . . . . . 1 frt.
Egyes szám ára 10 kr.

GÖMÖR-KISHONT.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN.

Kiadó-hivatal:

Rimaszombat, Pokorágyi-utca 1. szám a. a. könyvnyomdában — Ide intézendők a kiadóhivatalt illető előfizetés, hirdetés, nyilttér és egyéb felszólalások.

A hirdetés díja:

Egy háromhasábos petitsor térfogata . . . . . 6 kr.
Bélyegdíj minden beiktatás után . . . . . 30 kr.

Nyilttér:

Egy sor . . . . . 20 kr.

Előfizetést elfogad a „Gömör-Kishont“ kiadóhivatala, nemkülönben minden hazai pósthivatal. Az előfizetés legezélszerűben posta-utalvány útján eszközölhető — **Hirdetést** csak a kiadóhivatal vesz fel.

Aranyvaluta.

Minden magasabb látkörű nemzetgazda legszébb álmának teljesülését ezélezzék azon törvényjavaslatok, melyeket Wekerle Sándor Magyarország genialis pénzügyminisztere a mult szombaton betérjesztett a képviselőház elé. Egész kereskedelmi és nemzetgazdasági életünkre lidereznymásként nehezedett korszakokon át ingadozó pénzrendszerünk, melynek alapjául egy csaknem teljesen fictív, képzeleti, s még így is minden nagyjobb szerű fordulat alkalmával gyengének bizonyult érték: az adóslévlénelig jelentékenyebb papírpénz szolgált.

Nemzetünk történelmének legujabb kora zivataros napokból állott: a közjogi rendezetlenség, az eszmék és népek forradalma hosszú ideig lehetetlenné tette az államháztartás rendezését, mi ismét okozója lett annak, hogy az államgépezet kerekéi közé egy realis, pozitív pénzrendszer beilleszthető nem volt. Egy kitűnő financierünk találoán jegyezte meg a napokban, hogy „az újabb Magyarország egyáltalán nem ismeri tapasztalatból azt, hogy mi a rendezett pénzállapot.“

Ha Wekerle — a mire most már alapos kilátásunk van — vas erélyével, korszakalkotó pénzügyi lángelméjével keresztül viszi az aranyvalutáról készített törvényjavaslatait, a magyar nemzet örök hálijára teszi az által magát érdemessé, és közgazdasági életünk fejlődésének egy új, virágzó korszakát fogja megnyitni.

Vége fog szakadni a papírpénz gyászos korszakának: a tőke és munka, valamint a termelés és fogyasztás közötti viszony természetesen arányosabb lesz s mindenek fölött igazságosabbá válik; és általában ma még egész terjedelmükben fel sem ölelhetők mindazon előnyök, hasznok, melyeket pénzrendszerünk szilárd rendezettsége által elérni fogunk, s melyek társadalmi és politikai közéletünk minden pontján a teljes átalakulás rég óhajtott acráját előreláthatólag megnyitni fogják, s melyek egy óriás lépéssel viszik előre

nemzetünket a vagyonosodás azon fényes útján, melyet a nagy Széchenyi lángelméje már egy félszázaddal ezelőtt megálmodott.

Nem tartozik lapunk feladatai közé az aranyvalutának politikai jelentőségét megvitatni: de mindenesetre benyulik ez esemény társadalmi életünkbe oly mélyen, hogy közönségünk tájékoztatása végett a nagy horderejű törvény ismeretét kötelességünknek ismerhetjük.

Maga pénzrendszerünk alapértéke megváltozik. A régi ausztriai érték megszűnik s helyére egy tisztán magyar, nemzeti pénzgység lép, melyet — a magyar karakter loyálisához egészen illően — a magyar közvélemény is „koroná“-nak keresztelt el. Egy pénzrendszerrel a másikra való áttérés sokkal több komplikációval jár, mint a pénzjegy alakjának egyszerű változása; s ha már ez utóbbi esetben is rászorul a tömeg arra, hogy útmutató tájékozást nyujtsunk neki, mennyivel szükségesebb ez oly esetben, midőn az évtizedeken át megszokott, sőt a közéletben gyökeret vert pénzszámítási rendszer teljes eltörléséről s egy egészen új, teljesen szokatlan s még alapértékében is más súlyú pénzrendszer életbeléptetéséről van szó.

Bár az aranyvaluta pénzalakjai még a legközelebbi jövőben nem jönnek forgalomba, s annak kibocsátásáról, használati és fizetési módozatairól az időszakos kormányintézkedések nyomán még lesz alkalmunk tájékoztatni olvasóinkat: nem vélünk felesleges munkát végezni, midőn az új koronaérték mivoltáról az érnek ismertetése által egy rövid képet tárunk fel; bizonynyal sok jó és rossz szándéku tévedésnek elejét fogja venni, ha népünk idején tájékozva lesz az új értékek valódi anyagja és alakja felől.

Mindenesetre pedig örömmel üdvözölheti egész nemzetünk a korszakalkotó reformot S állami életünk ezredéves emlékünnepeinek aligha lesz oly fényes mozzanata, melynek egyszersmind gyakorlati jelentősége is óriási, mint az arany-

valutának korona-pénzrendszere, mely a kereskedelmi és közgazdasági világ új kincsányait van hivatva megnyitni Árpád sokat szenvedett nemzete előtt!

Koronázási jubileum Rimaszombatban.

Alkotmányos királyunk megkoronáztatásának 25-ik évfordulóját városunk közönsége is nagy fényel és lelkesüléssel készül megünnepelni. A nagy nap programjára vonatkozólag Szabó György polgármester a városi tanács elé a következő javaslatot terjesztette be:

„Tekintetes városi tanács!

Dicsőségesen uralkodó I-ső Ferencz József apostoli királyunk ő Felségének 25 évvel ezelőtt történt megkoronáztatása alkalmából, a lefolyt idők folyama alatt rendithetetlenül és következetesen, alkotmányos szellemben eszközölt áldásos uralkodása indokából, országos ünnepély rendeztetvén, azt hiszem, hogy a közrésztvéltől mi, Rimaszombat r. t. város közönsége sem vonhatjuk el magunkat. Minélfogva, hogy a mi hűségünk és ragaszkodásunknak jeleit az egész ország megismerje, az ünnepélyen s így a közörömben, hogy a gondviselés koronás apostoli királyunkat épségben és békességben e 25 év folyama alatt megtartotta, — részt véve indítványozom, hogy ezen nagyfontosságú esemény maradó emlékeként, Rimaszombat város képviselő választmánya, a városi lakosság érdekeinek szempontjából építeni célba vett községi és felsőbb leányiskola építésére a szükséges husz ezer forintot azzal ajánlja fel, hogy ez összeg az említett iskola céljaira, a kor igényeinek megfelelően és a koronázás 25-ik éve emlékeül építtessék.

Továbbá, hogy folyó évi június hó 7-én estére hivassék fel a város lakossága, miszerint esti 8 óraker, tisztelete jeléül, házának ablakait világsa ki s házát 8-ára külsőkép is díszitse fel.

Mivel pedig a megyei törvényhatóság felhívta már a helybeli egyházak lelkészeit, hogy egyházi felsőbbsegeiktől nyert utasítás folytán a június 8-án tartandó isteni tisztelet megtartásáról a községi előljároságokat értesítsék, reményelem, hogy helybeli lelkészeink e tekintetben kiértésitendnek, épen azért az esetre intézkedés teendő,

T Á R C Z A.

Megnyugvás.

Pirkadó hajnalon kis kertemben járok.
Bokrétának szedek harmatos virágot.
Ébredő madárkák dala zeng körültem
Ábrándos boldogság szállta meg a lelkem.

Elfeledtem mindent, mint varázsütésre —
Elenyészett lelkem zokogó keserve.
Eltűnik az élet kintzó fája gondja.
Minttha derült égen bárányfelleg volna.

Meghatottan állok, mintegy megbüvölve,
Imádkozás éde, vágya, szállot szívembe.
Az egész természet, egy templomnak látszik.
Oltárán a napnak bíbor fénye játszik.

Felsőhajtok mélyen buzgó áhitattal.
Imám egybe vegyül a zugó haranggal.
Lelkem elring hangján boldogan, nyugodtan
Hálát rebeg ajkam, hogy im megnyugodtam.

E. J.

Jászai Mari Duse Eleonoráról.*

Igen tisztelt uram!

Nagyon sajnálom, hogy nem tehetek eleget kívánságának még ma nem mondhatom el milyen hatást tett rám ez a rajtunk keresztül szárguló színész-óriás, mert még nem volt alkalmam látni. (A tisztelt művész az első Duse-előadások idején Debreczenbe vendégszerpelt.) Hanem mielőtt én is a diálad szekere elé vetném magamat, hogy szintén a földdel tegyen egyenlővé, volna valammi szavam ezze a fejünk fölött elrohánzó üstökössel kapcsolatban, hiszen látom a hatást, amit közönségre, kritikusra és színészre gyakorolt.

* A nemzeti színház nagy tragikája Kiss Józsefhez, a „Hét“ szerkesztőjéhez intézte e levelet, melynek tanúsága nemesak a minden idegen után kapkodó magyar közönségnek, de sokszor tapintatlanul előzékeny kritikusainak is jó leezkél szolgálhat.

Nem tehetek róla, de erről a hatásról az egyszeri falusi pap jut eszembe, aki tulságos áhitatában addig tipegett-topogott az oltár előtt, szent Ferencz képét emelgetve, esőkolgatta és untig ismételve: hová tegyelek, hová tegyelek, oh szentséges szent Ferencz! hová tegyelek: míg végre az első padban ülő bíró beleunva a tehetetlenségbe, odaszól neki fölemelkedve: „tegye ide tisztelendő ur az én helyemre, én ugyis haza mék.“

(Közben legyen mondván én is ilyen alkalmakkor szeretnék megfutamodni a pályámtól, vagy legalább ezekben az órákban bánom meg, hogy magyar színész maradtam, hogy nem lettem szerb, muszka, eseh vagy akármi az isten esudája, mert a magyaron kívül minden más nép talál tömjént a idegen számára a nélkül, hogy azonban a maga gyerekes fejről tépné le a babért.) Ugy látom tehát, hogy az olasz Dusénak sem talál senki elég méltó, elég magas oltárt, babár mindnyájunkat bele temettek is a fundamentomába tölteléknek, mindnyájunkat, akiket szerettek, ápolgattak, kritikusaink készek a kedvéért föltaszítani és elgázolni gyermekkorát élő saját színészetünket, mely most tanul járni a maga lábán — épen úgy, mint évszázadokkal előbb a francziák tették, ugyanez a már akkor magas fokon álló olasz színészet kedvéért. Szereneséjökre nekik született Molièrejük, aki ezeket kiküszöbölve, nevelt helyettük honi színészetet.

No bizony, nagy esuda, ha egy négyszáz éves óriás nagyobb, mint egy alig egypár évtizedet számláló gyermek! Az olasz színészet egy művészettel saturált talajnak 400 éves deálgatott gyermeke. Ezek a fölöttünk, az 8—10 szerepükkel átszárguló művészek, művészetök legnagyobb tényezőjét, a természetességet, már az anyjuk tejével szívták magukba.

Láttam olasz és angol földön harmadrendű szintársulatokat, melyek elfeledtettek velem perczekre, hogy színházat és nem természetet látok. Ez nálók iskola, míg az ifju magyar színészetnek mindjárt zsenge-korában oly nyug szakadt ám a nyakába, mint a bombasztikus német pathos, melyet saját ereje nagy megfeszítésével csak most kezd lerázni, melytől menten majd ő is felöltheti eredeti képét.

Tegyék hát Dusét is a helyére, a messze előttünk járó kulturnépek színészetének legmagasabb csuesára, a

hova való, ne a mi házi oltárunkra. Ő elérte művészete ne-továbbját, mert mint mondják, néha már az 5-ik sorban se hallják, amit mond; ha a természetességet még tovább „üzi“, nemsokára csak a saját szobájában játszhatik. Azt mondta nekem egy nagy mester, annak a legutolsó, legfelső embernek beszélj fiam, a szinpadon, aki ott a galérián a szegény kis 20 krját befizette. Nem is feledtem el egy estére sem a tanítást, az isten áldja meg érte, és azt hiszem a részben még nem is volt rám panasz a egy áhitatos diakgyerekeknek sem ott a III-ik emeleten?

Ha egy művész tud bennem nagy és szép érzéseket kelteni, akkor elengedem neki, hogy a „szemem lát-tára“ és a fülem hallattára „fujja az orrát“ — el én. Kivált ha zsebkendője is van, mint a Gauthier kisasz-zonynak, aztán mégis a „puszta kezével“ teszi, melyért a kritikus ur egy csillaggal többet tűz a homlokára. És különös, milyen éles látásu a kritikus ur ez idegenekkel szemben és mily „elnéző“ velünk. Lám a mi színházunk-nál is nem régebben a markával töröltette az egyik színész-nő könyben ázott képét, igaz, hogy olyan szerepben, mely-ben nem lehetett zsebkendője, mint Gauthier Margitnak, talán azért nem jegyezték föl neki érdemül — mint az idegen nagyságnak, akinek különben a kritikus ur magas erénykép emlegeti „isteni rutságát“, „soványságát“ és „beteg“ voltát, mert a művészet lángja emészt meg. Vajjon honnan tudja kérem, hogy épen a művészet szent lángja az, ami megemészt? és ha Dusében mindezen tulajdonságok is magas érdeme, akkor szegény Márkus Emmának büne, hogy művész nő lettére szép, és nekünk valamennyiünknek az, akik ezen a pályán egészségesek és erősek merünk lenni.

A „természet“ és „művészet“ két különböző dolog, aki művészetet produkál, az nem adhat természetet, mert az lehetetlen. Azt mondja egy franczia — ez is idegen a kívül bizonyítani akarok, tehát több sulya lesz a szavának, mintha én mondanám, — azt mondja az az okos ur: „J'ai entendu des imbéciles qui demandaient à l'art de représenter la nature!“ Tegyenek a kritikus urak mindenkit megillető helyére, anélkül, hogy agyonnyomnának minket összehasonlításukkal, — én sem hasonlítom őket össze Sarcey-val. Hasonlítsák össze a magyar színészetet majd 200 év mulva a mai olasz színészettel, akkor egyen-

hogy 8-án a templomokban az előjáróság testületileg jelenjék meg: az iskolák igazgatói is felkértesnek, hogy az napon sz. ifjúságnak engedjenek szabad napot. Végül, hogy a tornyok és közházak a nap ünnepélyesebbé tételére elzárják nemzeti színű zászlókkal díszítsenek fel.

Mint értesülünk, a városi tanács egyhangulag elfogadta a polgármester javaslatát, melyek között mindenestre legérdemesebb és legmaradandóbb emléke lesz a jubileumnak a leányiskola, melynek megteremtése körül városunk érdemes előjárói igazán elismeréseméltó áldozatkészséget és buzgalmat fejtettek ki.

Közgazdaság.

Egy éltre való eszme.

A „Gömör-Kisbánya” 1892. évi 20-ik számának „Közgazdaság” című rovatában „Növénytermelési kísérletezés s annak keresztülvitele Rimaszombaton” jelző alatt egy figyelmeztető cikket olvasva, helyesnek és szükségesnek tartom, hogy az író, ezen valahára felvetett és gazdálkodásunkra nagyon is közérdeklő indítványt behatóbb megfigyelés alá vegyük.

Nagyon igaz, hogy a kísérletezés gyakorlati alkalmazása nélkül ma már okszerű termelést nem vehetünk keresztül, hogy az a földdarab, amely rendelkezésünkre áll, hogy ennek a földdarabnak légköre, alkateleme, mely növény legsikeresebb tenyésztésére alkalmas, az időjárás különböző alakulásai mellett is, mily elbánás mellett érhetek vele ezélt, e föld darab megmunkálását, tekintettel az idő szeszélyes voltára, mikor kell hasznára teljesítenem, mikor és mily feljavítással ellátnom, ezt mind csakis a tüzetes próbatételek teljesítése mellett érhetem el; — nem arra való tehát ez a felvetett kérdés, hogy ezt elolvassa egyszerűen félretegyük, hanem megérdeklő, hogy az illető körök ezzel behatóbban foglalkozzanak.

Régen a rimaszombati tagosítás folyama alatt lett már felvetve az a javaslat, hogy a város jeleltessen ki egy 10–12 hold területű helyiséget ily gazdasági próbatételeknek, azért, hogy a Gömörmegyei gazdasági egyesületnek ezt a végül ajánlja fel, hogy az egyesület ezen növénytermelési, magnemesítési, gyümölcsfa, továbbá trágyatermelés, vegyi- és eszontiszt készítés, vagy legalább ezek kipróbálása és alkalmazása létesítse, hogy az ide jövő érdeklődők e helyen tanulhassanak, magoknak fogalmat szerezzenek, sőt a gyakorlati alkalmazkodást betanulhassák: — de akkor ez az eszme elbukott, — most azonban, amikor az ily próbatételek kezelésére egy egészen más, vezetést szakszerűen ismerő intézet vezérferfiat ajánlatnak, — most, mikor e mellett városunkban egy eddig figyelmen kívül hagyott tárgy is hasznát hajtóvá, sőt egy ezzel összeköthető, részvényekre fektethető vállalat összerakására is alkalmasnak ajánljuk, — tekintettel a félelem vagy kényelemszeretet okozta pangó helyzetünkre, időszerűnek találom, hogy e felszólalást, élelmes, a közjót is szívesen viselő polgártársaim figyelmébe ajánlja, és indítványozza, miszerint alakítsunk egy részvénytársulatot, gazdasági kísérleti telep czéggel, a melynek feladata legyen a szakszerű növénytermelés, és ezt a városi ürtülek telepe szomszédságába, a vásártérből kiszakított 12 hold földrészen létesítsük; az ürtülek-telep szomszédságában azért, mert e helyen a műtrágya készítés kísérletének meg, nemcsak a telep elzárása, hanem nagyba eladásra, — mivel pedig e mellett van a mai korból már kinőtt, csaknem hasznavehetetlen alsó malom, e hely sertés-hizlaló-telep általalakítására mintegy önként kínálkozik; itt van a vágóhid is, melynek hulladékai e telepen többféle ipari feloldozásra állíthatatnak össze, — mivel pedig a most életbe léptetendő nagy vásári mázsáló is e helyen állíthatatik fel, úgy a vétel, mint az eladásra is e kiemelt helyek épen alkalmasnak mondhatók.

Mondtam, hogy alakítsunk részvénytársulatot, — a ki ezt olvasni fogja, képzelem, hogy rögtön hozzá teszi: de hiszen hát ha már valaki ilyen indítványt mert tenni, hát miért nem áll elő egy átgondolt kész tervvel, és miért nem teszi azt közzé? hát én annyit felelek előle-

lök lesznek a fegyvereink, akkor hazaszeretet nélkül, kímélet nélkül mérhetnek egyenlő mértékkel: ma nem. A mi színészetünk ma még csak körvonalozni tud, nem detailizálni. Nagyszabású contourokat tud adni, melybe majd a jövő generáció beleemallírozhatja az apró részleteket.

A színészi anyag is még nyers termény minálunk, de hát azért megvetendőbb-e? Egy jóbarátom engem régóta anagyr nyers terménynek nevezett el, melyből ha úgy kikerült volna, a külföld hamarosan valami ügyes norinbergi árut tudott volna fabrikálni, és visszaküldte volna jó Magyarországra — szép pénzért. És nem szégyenlem, hogy jövő desztilláltabb művésznemzedéknek vagyok a nyersanyaga.

De hád szóljak még egy pár szót arról a *hatásról*, amit nálunk minden idegen nemzetiségű művész tesz: ennek a hatásnak a természetébe és mértékébe senkiesem számítja bele azt a tény, hogy mily erővel ragad meg és vonz bennünket minden idegen jelenségnek a pusztja egyénisége, ha csak valamennyire eredeti, tőlünk elütő, nekünk új! Mi ezt az egész hatást azonnal a művészetének tudjuk be. És végül ne feledjük el a kritikus urak azt sem, hogy ók, mikor minket hazaiakat bírálunk, rendesen az első előadás vajadásába lesnek meg. Mi az a nyolcz-tíz próba egy szerepről, ha arról van szó, hogy ezekkel a virtuózzal hasonlítsanak össze bennünket, a kiknek szerepeik vértükké váltak! Az ily határtalan gyakorlatosság egy változatos műsorral bíró állandó színháznál ki van zárva.

De meg tisztelt uraim, dicsérjük Dusét, dicsérjük mindent érdeme szerint, ami szép, jó, igaz, s ezzel fogékonyságunkat bizonyítjuk, és azt, hogy megértettük; de ne mindig, minden idegent a magunké rovására. Önbizalmunk rügyeit tördeljük le így, mert — itt megint egy francia jut eszembe, aki jobban ki tudta fejezni, amit mondani akarok: ez embernek nincs tehetsége, míg el nem hiszi magáról, hogy van. Hiszen kérem, dicsérték Dusét Bécsben is úgy, hogy nem lehet panasza istenasszony létére sem, de nem fordult ám azért a kedveért mindjárt háttal a saját — fészüknek. *Jászai Mari.*

gesen is, hogy: azért, mert elég ha az indítványt meg tenni merse valaki! — tessék e felett gondolkodni, nem bánom bármily oldalról veszi is fel a gondolkodó, csak tegye gondolatát közzé. — nevezetesen, hogy ezt az eszmét életképesnek, kivihetőnek, vagy épen nevelésesnek tartja-e, és miért? iyetlen kivételéhez milyen nézetei vannak? mert én, a ki ez indítványt teszem, már tisztában vagyok magammal, ezzel csak azt óhajtom elérni, hogy van-e, akad-e ügybarát, s ha igen, kik azok? komolyan meghallgatniak-e, és ott, a hol segedelem kell, segítnek-e? A helybeli gazdakör, sőt a megyei gazdasági egyesület méltatja-e figyelmére? mert ezeknek hozzájárulása nélkül kevésbé indulhatnánk sikeresen; sőt még a földműves iskola tanárai is, a felügyelet a kísérletezés gyakorlati alkalmazásában, hogy mily mérvben vehetnének részt, mind csakis ez adandó nyilatkozat után tudnók meg. Vagy azt hiszik, hogy ez az indítvány megvalósításához hozzájárulni az említett egyesületeknek nem lehet? nem keresem mi okból, talán azért, mert részvénytársulat alakítását emlegettem? én azt hiszem, hogy épen azért kellene ezt figyelmükre méltatni, hogy érdeklődésökkel a megalakulást elősegítsék, ama rossz szerepet vívó szédelgés gondolatát, hogy mindenkitől elkerülgessék, hogy mindenki tisztában legyen felőle, miszerint itt komoly munka készül: előre látva, hogy ezt sem egy egyesület, sem intézet maga nem létesítheti, csak részvényes társulat.

Felvettem tehát az eszmét, várom a viszhangot.

Egy gazda.

Meghívó.

A gömörmegyei ált. tanító-egylet rimaszombati járásköre f. évi június hó 1-ső napján d. e. 10 órakor a tiszolcai állami iskolában tartja tavaszi körgyűlését, melyre az egylet tagjai s a tanügy barátai ezennel tisztelettel meghívattak.

Tárgysorozat:

1. Próbatanítás, az áll. elemi népiskola V-ik osztályában. Előadó: Golda Lipót.
  2. „A hazugságról” című tétel tárgyalása. Előadó: Györy Lajos.
  3. Tárgyalása a következő tételnek: „A népiskola felszerelése és annak olcsó megszerzési módja.” Előadó: Czikora István.
  4. Tárgyalása a „Magyarországi Tanítók Országos Bizottsága által összeállított szolgálati pragmatika tervezetén.” Előadó: Füzessy Márton.
  5. Tárgyalása a központi választmány által készített egyleti ügyrend tervezetnek.
  6. Folyó ügyek.
- A közéletben részt venni óhajtok, sziveskedjenek alólirott nál jelentkezni.
- Tiszolcz 1892. május hó 14-én.

Iff. Járóssy Endre, járásköri elnök.

Meghívás.

A gömörmegyei általános tanító-egylet „nagyrocezi járásköre” folyó évi június hó 1-én d. e. 9 órakor Nagy-Rőczen a polgári iskola rajztermében tartja tavaszi körgyűlését, melyre a kör f. tagjait és a tanügy barátait tisztelettel meghívom.

A gyűlés tárgyai:

1. Elnöki megnyitó és jelentés a kör három évi működéséről.
2. A múlt őszi körgyűlés jegyzőkönyvének felolvasása és hitelesítése.
3. Tiszteletjes.
4. Ertekeztetés: „Miképen óvhatjuk meg növendékeink lelkiéletét a káros behatásoktól?” Krausz Jánostól.
5. A szolgálati pragmatika tervezetének ismertetése és megvitatása. Előadó: Poltz József.
6. Az ügyrend-javaslat felolvasása és megvitatása. Biráló: Galló János.
7. Tankönyv ismertetés.
8. Folyó ügyek.
9. Indítványok.

Kelt Nándorvölgyben, 1892. május hó 16-án.

Ertl Heribert, járásköri elnök.

Helybeli hírek.

△ **Érettségi vizsga.** A június végén tartandó érettségi vizsgálatokra 22 végzett nyolczadosztályos jelentkezett. Az írásbeli dolgozatok kedden május 17-én kezdődtek s szombaton 21-én érnek véget.

△ **Kinevezés.** Hubay Kálmán rimaszombati kir. törvényszéki joggyakornokot, — a rimaszombati fiatalság egyik rokonszenves alakját, a magyar kir. igazságügy-miniszter a nyírbátori kir. járásbírószághoz aljegyzővé nevezte ki. — Ösztinte, szívből erdő jókívánataink kísérik a tehetséges köztisztviselőt új állására!

Meghívás. A rimaszombati alsófoku ipariskolában, az 1891/92-ik tanévet bezáró „tanonez munka-kiallításával egybekötött „nyilvános vizsgák” f. évi június hó 12-én délután 2-től 5 óráig, a községi elemi íu-iskola tantermeiben fognak megtartani, melyekre úgy az érdekelteket, valamint a n. é. közönséget tisztelettel meghívja az igazgatóság.

Szabályrendelet kijátszása. Tudomásunk szerint Rimaszombati városának a belügyminiszterium által is jóváhagyott építkezési szabályrendelete szerint új házak csakis eszerépsindelyvel fedhetők be, sőt a régi épületek tetőzete is eszerépsindelyzettel lesz ellátandó, mihelyt a faszindely-tető elavul; méltányossági okokból azonban megengedi a szabályrendelet, hogy az életbelépte idején megvolt faszindely-tetőzet, ugyanazon anyaggal conserváltassék továbbra is. — A szabályrendelet intenciója — felfogásunk szerint — mindenestre az, hogy egy decennium lefolyása alatt a városban lévő minden épület lehetőleg eszerépsindely alá kerüljön, mi a tűzkárok közgazdasági érdekéből fölőtte kívánatos is. És valósággal csakis a szabályrendelet furfangos kijátszásának tekinthetjük némely háztulajdonosnak azon eljárását, hogy épületének faszindely-tetőzetét úgy renováltatja, hogy egyik évben a tető egyik felét, másik évben ismét a másik felét fűdeti be faszindellyel. Ha az építészeti bizottság folyton szemel huny az e fajta visszaélések előtt, úgy — máskülönb helyes szándékkal megalkotott — szabályrendeletünk örökké csak írott malaszt fog maradni, és Rimaszombat

épületei sohasem jutnak eszerépsindely alá, a mi egyszerűs mind azon tűzfészkeknek is eléggé nem kárhozzát-ható ápolását jelentené, melyek némely városrészek lakóinak éjjeli nyugalmaát ugyancsak nyugtalanná teszik.

△ **Majális.** A helybeli egy. prot. főgymnásim f. hó 25-én tartja meg szokásos tavaszi mulatságát a községi és polgári iskolákkal egyetemben. A róm. kath. elemi iskola kivételével, tehát városunk egész tanuló ifjúsága mulatni fog a jelzett napon, melynek egyik kiváló érdekessége a közbéd lesz. Az erre szóló aláírási ívek már kibocsáttattak. Borral zenével együtt két forintért részt vehetnek a közebéden mindazok, kik az ifjúság szelid örömeiben gyönyörködni szeretnek.

„Rózsás” állapotok Ismerős kezekből vettük és adjuk a következő sorokat: „A legutóbb rendezett műestélynek nagy közönség mellett történt lefolyása ismét érezhetővé tette a „Rózsás”-beli nagy terem hiányait, a melyek közt első helyen áll az, hogy a legprimitívebb szelzötetőkkel sinec ellátva, a mi érezhető kellemetlenségeket idéz elő nemcsak télen, de még most is, midőn a fűtés már nem szükséges. De még ennel is bántóbb, hogy alkalmas mellékhelyiségek nincsenek. A Rózsás étkezője mindennapi czélokra is szűk, hát még szüakra menő közönségnek! Ilyenkor nem marad más hátra, mint a kaszinó termetét venni igénybe. Ez azonban ismét a kaszinónak szerez alkalmatlanságot. S hogy ha a rendezőség a kaszinóban való terítésre engedélyt nyer is, mit fog tenni, ha a vendéglő a terítést ott nem akarja teljesíteni? kényszeríteni rá, hogy idegen helyen terítsen, nem lehet. S ha esetleg csakugyan utasítás ellenére sem terített, a legnagyobb zavarok következhetnek be. Minden másként van, ha a vendéglősnek nagyobb helyiségek állanak rendelkezésére, ahol akar vagy nem akar, de egyöntetűség kedvéért is kénytelen mandennütt terítettü, s a hol kis vagy nagy társaság egyaránt elhelyezkedhetik. Ezenkívül még más nagy baja is van a Rózsás táncztermének s ez az, hogy abból úgy az étkezőbe, mint a kaszinóba csak a szabad levegőnek s léghuzamnak kitéve lehet eljutni, s ez az állapot egyenest az egészséget veszélyeztet, a felhevült tánczókat el nem kerülhetvén, hogy a veszélyes utat, ha csak éhezni s szomjazni nem akar, igénybe ne vegye. S e tekintetben az első segély, hogy a teremben sürgősen szelzötetők készítenődök, s hogy a „Rózsás” vendéglőse **köteles** legyen minden a nagyteremben lefolyó mulatság alkalmával a kaszinóba terítettü, ha ugyan a kaszinó ebbe egyszerűs mindenkorra beleegyeznek; másodsorban pedig, hogy a Rózsás vendéglő első emeleti folyosója elzárt, fedett üveg folyosóvá alakíttassék át. Ez azonban csak subsidiaris intézkedés. Gyökerekesb teendőkre volna itt szükség, hogy végre valahára megteremtessék egy oly nyilvános épület, — akár az eddigi felhasználásait, akár egészen új épülettel, — a mely a modern igények mellett alkalmas lenne minden nagyobb szabásu mozgalomnak teljes befogadására. Kívánatos volna, hogy e gondolattal az intéző körök behatóbban foglalkozzanak. Dr. Iván. — (Adjuk e felszólalást, s magunk részéről is óhajtandónak véljük, hogy megynék székvarosa a mindinkább fokozódó igényeknek megfelelő vigalmi helyiséggel bírjon, de e tekintetben legközelebb vett értesüléseink alapján mi már azt is írhatjuk, hogy a ezekben felsorolt bajokon egy magánvalalkozó — egyik jőnévű szállodatulajdonosnak — akar segíteni aképen, hogy saját költségén szép nagy palatászerű szállodat szándékozik emeltetni a város valamelyik alkalmas pontján, mely a mai kor kívánalmainak megfelelően el lenne látva minden kényelemmel, s étkező helyiségei és nagy díszterme is legezlszerűbb módon lenének berendezve. Addig azonban, míg ez a terv megvalósíthat, persze még sok víz lefolyhat a Rímán, s épen azért magunk is ismételtén ajánljuk a „Rózsás állapotok” lehető megparálását, s ehhez még egy alkalmas nyári fedett vigalmi helynek építését a Széchenyi-kertben, mely által az olyasféle „hirtelen közbejött akadályok” könnyen elkerülhetők volnának, mint amilyen a tavalyi főispáni bankettel tönkre tette.)

Az iparos segédek rajztanfolyama részére, mely a múlt év őszen Tamásfalán lett felállítva, illetve szervezve, a vallás és közokt. ügyi miniszter 200 forint államsegélyt utalványozott. E fontos tanfolyamot, mely hivata van értelmes iparosokat képezni, mely a jövő évben is szerveztetett, jó előre is ajánljuk a tanszerető s magát képezni akaró iparos ifjúság figyelmébe.

△ **Nemzetközi zsebmetszők.** Petrovics Miklós esetneki gőzmalmi igazgató és földbirtokos vasárnap a rimaszombati országos vásárra utazván, a feleld vasúti állomáson ügyes zsebmetszők pénztárczáját, melyben 750 ft volt. eltűntették; a károsult földbirtokos azonban csak Rimaszombaton vette észre a tetemes hiányt s így jóformán arra sem emlékezett vissza, hogy minő körülmények között lophatták el a pénzt. Azonnal jelentést tett a helybeli esendörparanesnokságnál, melynek főnöke Edvy István halnag, nyomban megtette az intézkedéseket minden irányban. Érelyes fellépésének tulajdonítható, hogy a tolvajbánda tagjai, kik — a mint a nyomozásból kitudt — egy nemzetközi zsebmetsző szövetkeztbe tartoznak, még az nap délután hurokra kerültek. A feltűnést keltő lopásról a következő részleteket közölhetjük: A nyomozásra kiküldött esendőség jelentést tett arról, hogy a ráhói vasúti állomáson három uri ember szállott le, kik a falu közelében gyanut keltő módon kóboroltak; nemsokára azonban, a Nyustya felől jövő vonatra ismét jegyet váltottak, hogy az országos vásárra érkezhessenek. A rimaszombati állomáson — hol a gyanus egyének megérkezése már jelezve volt — a esendőség paranesnoka megfelelő számu esendörrel várta az érkezőket s erős őrizet alatt a helybeli esendőség börtönbe kísérlette. A vallomásokból kitudt, hogy az egyik Grünspan Fabián sátor-alja-ujhelyi rőfös, kinek igazoló levelét az ottani szolgabírószághoz állította ki, — a másik Krandbach Mórész szenzál, a harmadik Slenger Ignác cipész, a két utóbbi igazoló levele a miskolczyi rendőrkapitányság részéről kiállítva. Igazolni egyik sem tudja, hogy miért mentek Ráhóra a rimaszombati állomás mellözésével; a kérdéses 750 ftról sem akarnak tudni; a megmotozás alkalmával egyiknél sem volt nagyobb összeg, a rendőség előtt azonban mindhárom ismerős alakok, kik hasonló körülmények között már több alkalommal jöttek összeütkezésbe a törvénnyel. A kihallgatás nem oszlatta el a rájuk nehezédő gyanut, minek folytán kedden délután Ráhóra kísértettek, hol a esendőség érelyes nyomozást folytatott, mert a gyanu az volt, hogy a zseb-

metszők a lopott pénzt ott ásták el. A nyomozás eredményre azonban nem vezetett, s a három jómadár a főlejük torayosuló gyanu alapján még ma is le van tartóztatva.

△ **Ujabb államegély.** E czim alatt lapunk megelőző számban jeleztük, hogy gymnasiumunk fenntartó testülete az államegély felmérése tárgyában folyamodványt intézett a tanügyi kormányhoz. Illetékes helyről származó hírek szerint a folyamodvány kedvező elintéztést fog nyerni legalább annyiban, hogy a kért négyezer forintból kétezer forint újabb segély vétetett föl a jövő évi költségvetésbe. Ugyanezen tárgyban a múlt héten Bornemisza László alispán vezetése alatt egy küldöttség járt Budapesten, melynek tagjai Molnár József, Szabó Samu főorvos, Samarjai János, Bodor István ig. voltak; e küldöttséghez csatlakoztak: Hámos László főispán, Kubinyi Aladár törv. elnök, Fáy Gyula orsz. képviselő és Glaufr Pál ev. főesperes. A tekintélyes küldöttséget Csáky gróf miniszter esztörtökön délelőtt fogadta s oly értelmű választ adott, mely az államegély felmérésének reményét megerősíti.

△ **Meghívó.** A rimaszombati férfi-szabó ifjuság folyó évi május hó 22-én a „Széchenyi-kert” környéljén felelő részben a kisdodova, felelő részben a Tompa-szobor javára táncmulatságot rendez, melyre a nagyérdemű közönséget tisztelettel meghívja a rendezőség. Kedvezőtlen idő esetén a táncmulatság május hó 29-én tartatik meg. Kezdeté délután 3 órakor. — Belépti díj 30 kr.

△ **Áthelyezés.** Lapunk egyik nemrégini számban említettük, hogy Soós Miklós adótitstét a m. kir. postatakarék pénztárhoz léptette elő a kereskedelemügyi miniszter. Az ezen előterjesztés folytán megüresedett adótitstéti állásra, most — mint értesülünk — Kövér István adótitstét — ki szintén városunk szülöttje — lett Egerből Rimaszombatra áthelyezve.

△ **Csarnok a „Koronához.”** t. i. valószínűleg az új pénzhez ezimzeten új bor- és söresarnok nyílt meg Rimaszombatan május 1-én a Kossuth-utcai Raizinger-féle ház földszintjén.

× **Közgyűlés.** A rimaszombati koresolyázó-egylet tagjai f. hó 15-én évi közgyűlésre jöttek össze a város háza nagy tanástermébe. Az a esekélyfoku érdeklődés, mely a nemes sport iránti érzék fejlesztésére alakult egyesület működése iránt ez alkalommal is mutatkozott, újabbán is meggyőzött minket arról, hogy társadalmunkat az eddig tenállo összes intézmények meglehetősen ridegen nagyják, azok érdekeinek előmozdítása csak kevés pártfogóra akad, kik azokban épen kevés számuk miatt nem igen fejthetnek ki nagyobb actiót. Az egészséges, testelő, nemes sport pedig megérdemelné, hogy minél számosabb, minden tekintetben lelkes hívekre találjon. A közgyűlésen Dr. Löcherer Tamás, az egylet érdemes és buzgó vezére előköt, a jegyzői tisztelet Bányay Ferencz töltötte be. Jelen voltak: Feketeú Ottó Hedvig, Beliczky Viktor-né, Csider Gizella, Folyami Kálmán pénztárnok, Altdorffer István, Netkovszky Adolf pénzügyigazgató, Institorisz Endre, Lukács Géza, Czikora István, Pavletits Béla, Kostyal Gyula, Rásky István, Fenyves Miklós, Dr. Kármán Aladár. — Elnök üdvözölte a sajnálatosan kevés számmal megjelent tagokat, kik az egylet ügyei iránt mindig fokozott érdeklődést tanúsítanak; a múlt közgyűlés jegyzőkönyvének felolvasása után beszámol a lefolyt téli idény alatt az egylet életében felmerült eseményekről, melyek közül különösen örömdetes tudomásul vette a közgyűlés azt, hogy a takarékpénztár és a város jelentékeny adományokkal járultak az új koresolyacsarnok felépítéséhez. Előadja az elnök, hogy a választmány felhívására, Kalla Mihály egy tervrajzot készített, mely szerint az új csarnok egy igen esinos, fél emeletes épület — a jégpálya mellett a káposztaföldön emeltnék, a szükséges helyiségekkel: melegedő a nézőknek, nagy terem, koresolyakötésre alkalmas hely stb. el van látva s a költségelőirányzat szerint annak építése 2700 fruba kerülne. A tervrajzot a választmányával együtt a közgyűlés is teljesen megfelelőnek találta, s az építkezéshez hozzájárult, úgy hogy a jövő hét végén a díszes pavillon építését illetve alogazását meg is kezdik. Remélhető, hogy a derék egyesületnek a közörség kényelmét czélzó eme tetemes áldozata fokozni fogja az érdeklődést a koresolyasport iránt, s az eddiginél nagyobb vonzóerőt fog gyakorolni a mamákra is az, hogy meleg szobából gyönyörködhetnek övéik testező és szórakoztató kedvtelésében. — Több apró tárgyi bejelentése után a pénztárnok számadását olvasta a jegyző. E szerint az egylet bevétele 463 frt 85 kr. volt, ezzel szemben a kiadás 145 frt 37 kr. Maradék tehát 318 frt 48 kr. E számadás ugyan meglehetősen szerény anyagi helyzetnek a kifejezője, de a takarékság, melyet az egylet gondos vezetése mellett láttunk, kilátásba helyezi az egylet anyagi viszonyainak lehető gyors fellendülését. Ezután az elnök indítványára megválasztották Bodor Ármint vál. tagnak. Utolsó tárgya a közgyűlésnek a tanintézetekkel szemben gyakorolandó jótékony-ság volt. E tárgy körül széles mederben folyó vita fejlődött ki, melyben az elnök Dr. Löcherer Tamáson kívül Netkovszky Adolf, Altdorffer István, Lukács Géza, Institorisz Endre, Csider Gizella és Fenyves Miklós vettek részt. A hosszas eszmecsere végeredményeké a közgyűlés elhatározta, hogy az eddig szokásban volt 5 kr. koresolyajegyeket eltörli; miután azonban az egyesület Rimaszombati városnak az egylet felvirágoztatása érdekében hozott nagymérvű áldozataival szemben magát lekötölteve érzi: a város által fenntartott tanintézetek és a községi iskola növendékeinek hetenként kétszer és pedig szerdán és szombaton délután 3—5 és délelőtt 9—10-ig ingyen koresolyázást engedélyez a téli tornaórák helyett. A gymnasium növendékei közül pedig 16 szegény és szorgalmas tanulóknak — tehát osztályonként 2—2-nek — az eddigi ingyen jegyét ezután is felajánlja, s az ilyen tanulók névsorának betérjesztése iránt az egylet a gymnasium tanári karát, illetve igazgatóját megkeresi. — A közgyűlésnek több tárgya nem lévén, az elnök lelkes életetése közben befejeztett.

△ **Vásári zsebmetszők.** A lapunk más helyén említett nagyobb szabású zsebmetszésen kívül az e heti országos vásáron még apróbbfajta zsebtáji érvágások is lettek elkövetve. Így egy rimaszombati urhölgy kézi kosarából 10 frtot emelt el valami ismeretlen érdeklődő; egy vidéki postamesternő kosarából meg 20 frtot loptak ki, mialatt kalapot vásárolt; Bambura Pál forgácsfalvi lakos pedig mikor Rimaszombatra ért a vasuton, akkor vette észre, hogy 8 frt 70 krnyi készpénze, melylyel sok édes re-

ménység szárnyain sietett a vásárra, — szürtarisznyája mélyéből nyomtalanul eltűnt. — A károsodottak panaszára megindított a hivatalos nyomozás, mindeddig azonban teljesen eredménytelenül.

× **Baleset munkaközben.** A városunkhoz tartozó u. n. „Sereg”-ben, — melyet ösödöktől fogva firaó barna ivadéka laknak, — egy házikó tetőzetét javítgatják, s az itt dolgozó Kuraczi András ács-segéd virtuskodása csaknem végzetessé vált rá nézve. A korhadt gerendából álló padlást ugyanis e napokban elakarták fölavitani s Kuraczi erős karjaiban bízva, egymaga igyekezett fel-emelni a gerendákat, mire a padlás összedőlt s a szerencsétlen embert maga alá temette. Egész testén súlyos sérüléseket szenvedett s egyik lábát a rázuháló gerenda összetörte. Beszállították a közórházba.

△ **Nyilvános számadás.** A „Gömör-Kishont” szerkesztősége által folyó évi május hó 7-én Rimaszombatan rendezett műestélyről és táncmulatságról:

Bevétel: 1. Felülfizetésekből	15 frt 40 kr.
2. Belépti díjából	221 frt 40 kr.
Összesen	236 frt 80 kr.
Kiadás: 1. A műestélyre	149 frt 24 kr.
2. A táncmulatságra	48 frt 85 kr.
Összesen	198 frt 09 kr.

E szerint a tiszta jövedelem . . . . . 38 frt 71 krt tesz ki, melyet az egyes felülfizetők lapunk más helyén megjelölt kívánsága szerint osztván fel a két jótékony czél között, a megyei inségesek részére Gömörmege alispáni hivatalához beszolgáltatunk . . . . . 18 frt 36 krt. Dr. Veres Samu urnak, a Tompa-szobor egylet elnök-pénztárnokának pedig . . . . . 20 frt 35 krt, Összesen . . . . . 38 frt 71 kr.

Rimaszombat, 1892. május 16.

A „Gömör-Kishont” szerkesztősége, mint rendezőség.

△ **Harcz és háboru.** E czimen ismeretlen női kezeskével írott levelet vettünk e napokban, melynek tartalma ugyan lapunk múlt számának egy megjegyzése ellen száll sikra, mindamellott oly kedves nőességgel van írva, mikép meg nem állhatjuk, hogy közzé ne tegyük azon reményben, hogy általa olvasóinknak élvezetet fogunk szerezni. — Ime az érdekes levél: „Harcz és háboru! Nem harmincz éves, sem nem hét éves háboruról van szó, az utóbbihoz annyiban hasonlít, hogy ez is nő és férfi között folyik és tart legalább is hét —napig. Az Mária Terézia és II. Frigyes között egy darabka földért folyt, győztes II. Frigyes lett, ezt a háborut én indítom a rimaszombati műestély tudósítója ellen egy megjegyzéséért, — a hadüzenetben benne lesznek a békefeltételek is. — Én magam is a „realisticus világ” és a „súlyos körülmények” rabja lévén, örömmel és lelkesedéssel fogok kardot, a lenézett „rántás” mellett, mely czélirányosan alkalmazva épen önöknek férfiaknak sok izelhető gyönyörűségeket szerez, épen így a jó „töltött káposzta” is. Ugyan mit is szólnának önök, ha a feleség, esetleg a nővér a városi kertben sétálna minden délelőtt, a szakácsné örvendve a szabadságnak, kiállna a kapuba és a „rántás égetten”, keserűn kerülne rendeltetése helyére? Bizonyára elengednék azt a lelki gyönyörűséget, melyet egy stanzli kiosztott és elajándékozott róza bimbó szerez és helyét valamelyik restauratóban gyomorbeli gyönyörűségekkel kárpótolnák. Ennyit a „rántás” és a „töltött káposzta” védelmére. Azonban a tisztelt tudósító ur ezen megjegyzése, illetve az ok, mi e megjegyzésre indította, a kis városi társadalom egy rossz tulajdonságára emlékeztet és erősen hiszem, hogy hitsorsosaim inkább e miatt maradnak el a városi kertből mint a „rántás”-kavarás és „káposzta”-töltés miatt. Néha valóságos áldás ha a nő esnyva, (ezt magamról tapasztalom), mi fel vagyunk mentve, hogy a társadalom esnyva rossz tulajdonságát, a megszólást rajtunk gyakorolhassa, meg aztán többnyire annak az elvnek hódolunk, hogy: „nem — bánom én akármit is beszélnek, — nem így a szépek, a kedvesek, a szeretetre méltók. Ezek fölött kérlelhetetlen szigorral, mint egy ceberus állt őt a kritika és minden tettöket, lépésöket, talán még gondolataikat is ellesni igyekszik. Nem hinnék el egyiknek sem, hogy az ibolya álmát ellesni, a fülemile énekét hallgatni, a gyöngyvirág illatát élvezni járnak a városi kertbe. Erdeknek tekintik minden lépésöket, minden pillantásokat, minden mosolygásaikat. Tetszeni, hódítani vágyás, — ezzel jellemzik öket, — esoda-e ha oda menekülnek, a hol a „rántás” kezdődik? Es még ez is a kisebbik baj, a nagyobbik azon megjegyzésekben nyilvánul, melyek a toilleteket illetik. Ha minden nap más ruhát vesz magára, az épen olyan feltűnő, mintha mindig egyben jár és a legközönségesebb megjegyzéseket zúdítja szegény sétáló árva fejére. Az igazság érdekében meg kell azonban vallanom, hogy vannak, — még pedig hála istennek szép számmal, kik az ilyen megjegyzésekkel farkasszemet nézve, rendes látogatói a kertnek, — hanem hát igen tisztelt tudósító uram be kell Önnek látni, hogy még eddig inkább a kályha melegének hódolhattunk, mint a természet szépségeinek, mert hisz időjárásunk igen kedvezőtlen volt arra, hogy a nyíló virágok, illat lehelő bokrok, dongó méhek, zengő madarak iránt lelkünk fogékonyvá váljék. Végül megjegyzem, hogy habár harezot és háborut üzentem is a tisztelt szerkesztőségnek, ne tulajdonítsák ezt valami oppositionális érzelmeknek, mert hát én azért szívvel-lelélekkel Gömör-Kishont-ista vagyok. Hamupipőke.”

— **Széchenyi-kertünk** jelentőségében azóta nyert, hogy a hagyma, répa, petrezselyem helyét díszes zöld pázsit és virágzönyvek foglalták el, Évről-évre több díszeserje és fa emeli a változatosságot. Hiányát érezzük azonban annak, hogy a különben változatos eszerjék és fák ninesennek jelző táblákkal ellátva úgy, mint minden modernül berendezett parkokban ez szokás. Az érdeklődő közönség okulása szempontjából ilyen jelző tábláskák — mint halljuk — közelebb elkészülnek.

△ **Felülfizetések nyugtázása.** A folyó évi május hó 7-én rendezett műestély alkalmával felülfizetők: Ujházy Tivadarné (a Tompa-szobor javára) 3 frt, özv. Biró Lászlóné (a gömörmegei inségeseknek) 1 frt. Hollender Lajos 30 kr. Rábel Miklós 80 kr. Hovanez József 20 kr. Baksay József 30 kr. Stech Kálmán 60 kr. Máriaassy László 2 frt. Grazelli Miklós 30 kr. A „Gömör” szerkesztője 3 frt. Marton János 1 frt. N. N. 30 kr. Jurasko Jakab 60 kr. Dr. Cziner Miksa 2 frt. Összesen 15 frt 40 kr. A rendezőség.

Hivatalos közlemények.

A rimaszombati kir. törvényszék elnökétől.

Pályázat.

524. sz. — A felügyeletem alatt álló rimaszombati kir. járásbírósnál áthelyezés folytán üresedésbe jött járásbírói állásra a nagyméltóságú m. kir. igazságügyi miniszteriumnak 2157/I. M. E. 1892. május 6-án kelt rendelete folytán ezennel pályázatot nyitok.

Felhivatnak mindazok, kik ezen 1500 frt fizetés és 200 frt lakkbérrel javadalmazott állást elnyerni óhajtják, hogy életkorukat, az 1883. évi I. tezikben körülírt képességüket, nyelvismereteiket és eddigi alkalmazatásukat igazoló okmányokkal felszerelt saját kezűleg irt folyamodványukat ezen hirdetésnek a hivatalos lapban való harmadszori megjelenésétől számított (2) kettő hét alatt, — a közszolgálatban állók hivatalfőnökeik útján, — hozzám annál inkább nyujtsák be, — mert a nem szabályszerű uton, vagy elkésve érkező kérvények figyelembe vétetni nem fognak.

Rimaszombatan, 1892. évi május 10-én.

Török J. kir. tszéki elnök h.

Piaci árak

Rimaszombatan, 1892. évi május hó 16-án tartott országos vásáron:

	Métermázsánként	Hektoliterenként
Tiszta buza	8.40— 7.70	6.75— 6.40
Feles buza	7.50— 7.00	5.65— 5.50
Rozs	7.50— 7.00	5.65— 5.50
Árpa	5.50— 5.00	3.90— 3.55
Zab	5.00— 4.50	2.15— 1.90
Kukoricza	0.00— 0.00	4.40— 4.35
Bükköny	0.00— 0.00	0.00— 0.00
Krumpli	0.00— 0.00	2.00— 1.75
Köles	0.00— 0.00	0.00— 0.00
Széna kötve	2.60— 0.00	0.00— 0.00
Takarmány szalma	1.60— 0.00	0.00— 0.00
Alom-szalma	0.80— 0.00	0.00— 0.00
Zsúpszalma	2.00— 0.00	0.00— 0.00

Felelős szerkesztő: **Lőrinczy György.**

Kiadó-tulajdonos: **Dr. Bernát István.**

Nyilt-tér.*)

Van szerencsém a nagyérdemű jogkereső közönséget tisztelettel értesíteni, hogy

ügyvédi irodámat

Rimaszombatan, Jánosi-utca 13. sz. alatt (a főgimnáziummal szemközi) folyó évi május hó 1-én megnyitottam. Rimaszombat, 1892. május 2.

Dr. Cziner Miksa, ügyvéd.

*) E rovat alatt közlöttékért nem vállal felelősséget a Szerk.

Magán-hirdetések.

Hirdetmény.

5905. sz. — A rimaszombati kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a **tiszlezi kölesönsegélyző-szövetkezet** végrehajthatóan **Valent János Zelma** fűrészli lakos végrehajtást szenvedő elleni 110 frt tokekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a rimaszombati kir. törvényszék területén lévő Fűrész községben fekvő a fűrészli 113. számú telekkönyvben foglalt 424, 466, 602, 651, 655, 657, 821, 826, 890, 1138. helyrajzi számból Valent János 2/3 rész jutalékára 525 frt, a fűrészli 188. számú telekkönyvben foglalt Valent János nevén álló 111, 112. helyrajziszám és 113. számú házra 171 frt, a fűrészli 138. számú telekkönyvben foglalt urbéri közös erdő s legelőből B. 304. alatt Valent János illetőségére az árverést 45 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az **1892. évi június hó 2-ik** napján délelőtt 10 órakor Fűrész községben a bíró házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis a fűrészli 113. helyrajzi számú birtokra 52 frt 50 kr., a fűrészli 118. számú telekkönyvi ingatlanra 17 frt 10 kr., a fűrészli 118. számú telekkönyvi birtokra 4 frt 80 krt készpénzben, vagy az 1881-ik évi LX-ik törvényezük 42-dik §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881-ik évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt avadékképes értékpapirban a kiküldött kérekez letenni, ovagy az 1881: LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Rimaszombat, 1891. november hó 12. napján. A rimaszombati kir. törvszék, mint telekkönyvi hatóság. **Altdorffer,** kir. törvényszéki bíró.

A sajó-gömöri községi hitel-szövetkezet tagjait értesítjük, hogy szükségleteiket Brázay Kálmán nagykereskedőtől (Budapest, Muzeum-körut 16.) a nagyban eladásnál számított árak mellett szerezhetik be kis megrendeléseknél is. — A megrendelések alólirt láttamozásával látandók el.

Budapest, 1892. május 16.

A „Szövetkezés” szerkesztője.

Czukrasz tanulói.

Egy jó családból való, és egy-két gymnáziumi osztályt végzett fiu tanulóul felvétetik Miskolezy István mű-czukrasznál Rimaszombatban.

Hirdetmény.

490. sz. — A rimaszombati kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a magyar királyi kincstár végrehajtónak **Tóth B. Imre** Kis **Tóth Julianna** kisk. **Tóth János** ragályi lakosok végrehajtást szenvedő elleni 16 frt 95 kr. adó és járuléka iránti végrehajtási ügyében a rimaszombati kir. törvényszék területén lévő Ragály községben fekvő a ragályi 7. számú telekkönyvben A. 2—11. sorszám alatt $\frac{1}{4}$ urbéri belsőségből és urbéri erdő s legelőből **Tóth B. Imre**, Kis **Tóth Julianna** és kisk. **Tóth János** illetőségére 614 frt, a ragályi 97. számú telekkönyvben foglalt 6/a helyrajzi szám és 9. számú házból **Tóth B. Imre**, Kis **Tóth Julianna**, kisk. **Tóth János** illetőségére az árverést 226 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1892. évi június hó 15-ik napján délelőtti 10 órakor Ragály községbe a bíró házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10% -át vagyis a ragályi 7. számú telekkönyv-könyvi birtokra 22 frt 60 krt készpénzben, vagy az 1881-ik évi LX-t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírokban kiküldött kezébe letenni, avagy az 1881: LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Rimaszombatban, 1892. évi jan. hó 3-án.

A rszombati kir. tszék mint telekkönyvi hatóság
Aldorffer, kir. tszéki bíró.

Egy teljesen jó karban levő

kovácsműhely

összes felszerelvényeivel együtt azonnal eladó. — Hol? megtudható e lap kiadóhivatalában.

Pályázat.

Érettségi vizsgát és katonai szolgálat kötelékében tisztí vizsgát tett fiatal ember az adminisztratív szolgálatnál mint gyakor-nok alkalmazást nyerhet. Felszerelt kérvények alólírott hivatalhoz intézendők.

A Rimamurány-Salgótarjáni vasmű-rész-vénytársaság műszaki vezérigazgatósága.
Salgó-Tarjánban. 2—2

Hirdetmény.

7123. szám. — A rimaszombati királyi törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a **tiszolczi kölesönsegély-szövetkezet** végrehajtónak **Jakabcsie Mihály** végrehajtást szenvedő elleni 330 frt tokekövetelés és pedig 240 frt után 1890. évi július 15-től, 90 frt után 1890. évi július 7-től járó 8% kamatai és járuléka iránti végrehajtási ügyében a rimaszombati kir. törvényszék területén lévő Klenőcz községben fekvő a klenőci 54. sztkvben foglalt 1210, 120., 1770., 1771., 2091., 2092. hrszból B. 4. 8. alatti

id. **Jakabcsie András** illető $\frac{1}{3}$ részére 191 frt a klenőci 853. sztkvben foglalt 243., 969., 970., 2481., 2482. hrszból és urb. erdő s legelőből id. **Jakabcsie Mihály** jogán **Lihanez János** és kisk. **Lihanez Zsuzsanna** nevében álló $\frac{1}{3}$ részére az árverést 244 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1892. évi június hó 17-ik napján délelőtti 10 órakor Klenőcz községben a bíró házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Arverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10% -át vagyis a klenőci 54. számú telekkönyv-könyvbeni birtokra 19 frt 10 krt, a 853. számú telekkönyv-könyvbeni birtokra 24 frt 40 krt készpénzben, vagy az 1881: LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírokban a kiküldött kezébe letenni, avagy az 1881: LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Rimaszombat, 1891. évi december hó 30-án.
A rszombati kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság.

Aldorffer, kir. tszéki bíró.

Hirdetmény.

5183. sz. — A rimaszombati kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré, teszi, hogy **Lanecsek Dániel** és **Szécsi Paula** végrehajtónak **Brádnayan Mihály** végrehajtást szenvedő elleni 307 frt 21 kr. tokekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a rimaszombati kir. törvényszék területén lévő Fűrész községben fekvő a fűrési 24. számú telekkönyvben foglalt **Brádnayan Mihály** nevében álló A. I. 1—11. 14. 15. helyrajzszám s 86. számú házra az árverést 1084 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1892. évi június 3-ik napján délelőtti 10 órakor Fűrész községben a község házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10% -át vagyis 108 frt 40 krt készpénzben, vagy az 1881: LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírokban a kiküldött kezébe letenni, avagy az 1881: LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Rimaszombat, 1891. évi okt. hó 6. napján.

A rszombati kir. tszék mint telekkönyvi hatóság.
Aldorffer, kir. tszéki bíró.

Hirdetmény.

A nagyrocezi királyi járásbíróház mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a rimaszombati királyi törvényszék (a nagyrocezi királyi járásbíróház) területén lévő Szirk és Turesok község határában fekvő a Heinkelmann Emil és közbirtokos társai tulajdonát képező szirk 138. számú telekkönyvben foglalt 1012. 1013. 1014. helyrajzi szám alatti beltelek és koresma és a turesoki 102. számú telekkönyvben foglalt 122. helyrajzi szám alatti kertre az önkéntes árverést 600 és 200 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanokra az 1892. évi május hó 25-ik napján délelőtti 10 órakor Szirken a községi bíró házában és délután 3 órakor Turesokon a községi bíró házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10% -át készpénzben vagy az 1881: LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírokban a kiküldött kezébe letenni, avagy az 1881: LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Nagy-Röczén, 1891. évi novemb. hó 5. napján.
A nagy-rocezi kir. járásbíróház, mint telekkönyvi hatóság.

Molitorisz, kir. járásbíró.

Bécs, 1873. Érdem-érem.	Budapest, 1885. Nagy díszoklevél	Zágráb, 1891. Díszoklevél	Eszék, 1889. Díszoklevél	N.-Palánkán 1887 Arany-érem.	London, 1878. Díszoklevél
----------------------------	-------------------------------------	------------------------------	-----------------------------	---------------------------------	------------------------------

CSIK JÓZSEF 12—38
es. és kir. kizárólag. szabadalm.

első szerémi portland-czement és vízhatlan mészgyár
BECCSINBAN.

Központi iroda és raktár: BUDAPESTEN, V. ker. Rudolf-rakpart 8. szám.
Ajánlja a t. építész és építőmester urak, építkezési vállalatok, földbirtokosok, községi és egyházi előjárások, valamint a n. é. építő-közönség figyelmébe saját gyártmányu

Portland-czement és vízhatlan meszt

melyek mindenkor egyenlő jó minőségben szállítanak. — Árjegyzékek s magyarázat kívánatra készséggel megküldetik.

Páris, 1867. Bronz érem.	Keeskemét, 1872. Ezüst érem.	Ujvidék 1875. Arany érem.	Szeged, 1878. Érdem-érem	Trieszt, 1883. Arany érem.
-----------------------------	---------------------------------	------------------------------	-----------------------------	-------------------------------

Elővigyázat a

ZACHERLIN

vételenél! 4—10

Vevő: „... Nincs szükségem borítékban árult rovarporra, mert én **Zacherlint** kértem... Ezt a specialitást joggal tartják mindenféle a legjobb szernek bármilyen rovar ellen, azért én csak egy „Zacherl” névvel ellátott, *lepecsételt* üveget fogadok el!”

Valódi minőségben kapható: **Rimaszombat:** Stech Kálmán, Tibély S. A., Hamalár Károly, Liszka József, Dickmann Ármán. — **Jolsva:** Czibur Emil, Hoffmann Miksa. — **Nyustya:** Grosberger Miksa. — **Nagy-Röcze:** Dedinszky J. — **Pelsőcz:** Pártos Miklós. — **Putnok:** Fekete Nándor. — **Tiszolc:** Politzer Miksa. — **Tornallya:** Urszinyi Zsigmond.

Gazdaságoknak

ajánlunk a közlő cséplési évadhoz locomobilfűtésre kitűnően alkalmas

királdi akna és darabos szenet

a legjutányosabb árban minden állomásra szállítva.
Megrendelések intézendők a

Magyar ált. kőszénbánya részvénytársulathoz
Budapest, V., Váci-körut 46.

WALLA JÓZSEF
czementáru-gyára, építési
anyagok raktára
Budapest, VII., Rottenbiller-u. 13.

Vállalkozik: GRANITTERAZZO, BETONIROZÁSOK, CSATORNÁZÁSOK, SZÖKŐKUTAK, CZEMENT-LAPOK és MOZAIKLAPOKKAL KÖVEZÉSEK elkészítésére stb.	Raktárt tart: KERAMIT-LAPOK KELHEMI-LAPOK METTLACHI LAPOK, TERRACOTTA-ÁRUK, KÖFEDÉLPÉP, TŰZÁLLÓ TÉGLAK, KÉMÉNY-RAKVÁ- NYOKBÓL stb.
---	---

Gyári raktára a gartenaul Portlandi cement és vízhatlan mész-gyárnak.

KÖAGYAGCSOVEK

Gyári raktára a gartenaul Portlandi cement és vízhatlan mész-gyárnak.

Az új pénzről.

Wekerle pénzügyminiszter nagyszabású reformját öt törvényjavaslatba foglalva nyújtotta be a képviselőházhoz. Ezek közül első:

„A koronaérték megállapítása“, mely a verendő új pénz nemek ismertetését tartalmazza azon intézkedésekkel együtt, melyek a törvény életbe léptetéséhez szükségesek. Ime a valuta lényege rövid kivonatban:

Aranyérték. Ez lép az osztrák érték helyébe. Számítási egysége a *korona*, mely száz fillérre oszlik. Alapsúlya a kilogramm s ennek tizedes részei.

Vegytése: az aranypénznek 900 ezredrész arany s száz ezredrész réz. Ily vegyített arany kilogrammjára 2.952 korona s egy kilo finom aranyra 3.280 korona esik.

Aranyérmek lesznek: husz- és tíz koronások. Amazokból 147.6 esik egy kilogramm vegyített s 164 egy kilo tiszta aranyra; ez utóbbiakból 295.2 a vegyített s 328 a tiszta arany kilogrammjára. Amazok nyers súlya: 6.775067, emezeké: 3.3875338 gramm. Amazok átmérője 21, emezeké 19 milliméter. A verésnél e méretek pontossága biztosítandó s a súlyban csak 0.002 rész, a finomságban 0.001 rész eltérés engedtetik meg. Erre s a forgalomban előálló elkopásra való tekintéssel a forgalmi súly 6.74, illetőleg 3.37 grammban állapítatik meg. E határon túl az elkopott pénz a közpénzáruknál teljes névértékben fogadandó el s a királyi pénzverő intézetbe szállítandó. Ha a forgalmon kívül fogyna a pénz súlya, akkor értékéből csak finomsági tartalma térítettik meg.

Az aranyérmek formája. Egyik lapjára jön a király egész alakja koronázási öltözetben, rajta a felirat lesz: *Ferencz József I. K. A. Cs. és M. H. S. D. O. Ap. kir.* (Isten kegyelméből ausztriai császár és Magyar-, Horvát-, Szlavón-, Dalmátországok apostoli királya), alul a veretés évszáma. A másik lapra jön a magyar korona országainak egyesített címere az angyalokkal; körirat fenn: *Magyar királyság*, értékjelzés lenn: *20 korona*, illetőleg *10 korona*. A karima sima; a huszkoronásokon mélyített betűkkel áll: *Bizalmam az ősi érvényben*, a tízkoronásokon mélyített ékítmény lesz: a perém mindkét érmen emelkedett és sima, azon belül pedig gyöngysor vonul körül.

A verés díja. Mintán aranyérmek magánosok számlájára is verhetők lesznek, ezért a díjat rendeleti uton fogják megállapítani, oly korlátozással, hogy az a huszkoronásoknál 0.3, tízkoronásoknál 0.5 százalékot meg nem haladhat.

Régi aranyok. Kereskedelmi érmekül az 1868. 7. tetz. 2—3. §§. alapján aranyok ezentúl is verethetők. A forgalomban levő nyolcz- és négyforintos aranyok azonban nem veretnek többé.

Váltópénzek. A régi ezüst egyforintosok egyelőre forgalomba maradnak, új egyforintosok pedig csak abból a készletből verhetők, mely e czélra a kormánytól már beszereztetett. Míg e pénz a forgalomból ki nem vonatik, fizetésük elfogadandó, de koronaértékben számítandó: *egy ezüst forintos = két koronával*.

A koronaértékre szóló új érmek lesznek *ezüsből* egykoronások és 50 filléresek; *nikkelből*

20 és 10 filléresek; végre *bronzból* 2 és 1 filléresek

Ezüstérmek. A vegyülék: ezü-tből 835, réz-ből 165 ezredrész. Egy kilogramm 200 darab 1 koronás, vagy 400 darab 50 fillérest fog veretni; amazok súlya 5, emezeké 2.5 gramm lesz. A verés pontosságában 3 ezredrész finomsági, 10 ezredrész súlybeli eltérés engedhető meg. Az átmérő a nagyobb pénznél 23, a kisebbéknél 18 milliméter. Formájuk: egyik lapra a király mellképe jön, az aranyérem köriratával, a másik lapra a magyar korona s alája koszoruba foglalva az értékjelzés (*1 korona* vagy *50 fillér*) s a veretés évszáma. Az egykoronás karimája sima s mélyített irással az aranyérem jelmondatát viseli, — az 50 filléresé sima, jelmondat nélkül.

A nikkelérmek tiszta nikkelből veretnek: egy kilogrammból 250 darab 20, vagy 333 darab 10 filléres kerül ki; amazok átmérője 21, emezeké 19 milliméter. Formájuk: egyik lapra jön a magyar korona, *magy. kir. váltópénz* körirattal s a verés évszámával, a másik lapra kalászkoszoruban az értékjelzés: *20 fillér*, vagy *10 fillér*. A karima rovatkás mindenik pénzen.

Bronzérmek. Vegyülékük: 95 rész réz, 4 rész ón, s 1 rész horgany. Egy kilogrammból 300 drb 2, vagy 600 drb 1 filléres kerül ki. Formájuk azonos a nikkelérmekével, csak az értékjelzés más, a karima sima, az átmérő 19, illetve 17 milliméter.

A váltópénzek mennyisége. Ezüstben 60 millió, *nikkelben* 18, *bronzban* 7 millió 8 százezer korona értékű pénz verethető, csakis az állam számlájára. A kiverés s a forgalomba hozás, illetve az eddigi pénz bevonásának határideje rendeleti uton határozatik meg.

A forgalomra nézve: ezüst érmek korlátlanul, nikkel- és bronzérmek 10 koronáig fogadtatnak el közpénztáraknál; magánpénztárak ellenben ezüstérmeket csak 50, nikkel pénzt 10, bronzból valót 1 korona erejéig tartoznak elfogadni.

Rosz pénzek. Csonkított vagy hamisított érmeket a közpénztárak kártérítés nélkül vonnak be s a pénzverőbe szállítják. Elkopott érmeket ellenben átváltás végett is elfogadnak s az újból való verés államköltségen történik.

Átmeneti intézkedések. Egyelőre az osztrák értékű váltópénzek forgalomban maradnak, de koronaértékben számítandók: a 20 krajczárosok 40, a 10 krajczárosok 20, a 4 krajczárosok 8, az 1 krajczárosok 2, a félkrajczárosok 1 fillérben. Fizetni pedig lehet ezüst váltópénzzel állami pénztáraknál 5, magánforgalomban 2 forintig (10, illetve 4 koronáig); rézpénzzel pedig ott beváltásként korlátlanul, itt 50 krajczárig (1 koronáig)

Hasonlóképen forgalomban marad a papírpénz, de névértékének minden forintja két koronának lesz számítandó.

Olyan fizetéseknél, melyek osztrák értékben voltak teljesítendők, korona értékű aranyérmekben teljesíthetők, még pedig 10 forint 20 koronában, 5 forint 10 koronában számítandó. — Ugyanez áll a forgalomban levő váltópénznél, melyből 50 krajczár 1 koronát, 10 krajczár 20 fillért stb. teend.

Az új érték életbelépését a kormány *rendeleti uton* határozza meg. Külön törvények fognak

rendelkezni az új értékben való számitásról, az érem-forgalom viszonyairól, az új érték jogi viszonyairól, az osztrák értékű pénzek behozásáról s az új pénzben való fizetések kezdési idejéről.

Záró rendelkezés. Tekintettel a monarchia másik államával fennálló vám- és kereskedelmi szövetségre, a koronaérték e szövetség tartama alatt csak az esetben léphet életbe, ha a monarchia másik állama pénzrendszer és pénzláb dolgában hasonló törvényt alkot.

Törvényszéki esernök.

Végtárgyalások és ítélethirdetések a következő bűnügyekben fognak tartatni a rimaszombati törvényszéknél: Május 19-én:

1. Lopás büntetével vádolt Csikos Sténel Borbála elleni bűnügyben.
  2. Súlyos testi sértés büntetével vádolt id. Töke János és társai elleni bűnügyben.
  3. Ifj. Gyurán Simon András elleni bűnügyben II od bírósági ítélet hirdetés.
  4. Ethey Imre elleni bűnügyben III-ad bírósági ítélet hirdetés.
  5. Danisovszki József és társai elleni bűnügyben III-ad bírósági ítélet hirdetés.
- Május 25-én:
1. Csalárd bukással vádolt Stiglicz Dávid és társai elleni bűnügyben.
  2. Okirat hamisítás büntetével vádolt Szabó András elleni bűnügyben.
  3. Magánokirat hamisítással vádolt Mester János elleni bűnügyben II-od bírósági ítélet hirdetés.
  4. Hatóság elleni erőszakkal vádolt Vavrek György elleni bűnügyben III-ad bírósági ítélet hirdetés.

Vármegyei ujdonságok.

— **Királyi adomány.** Ó esásári és apostoli királyi Felsőre, a turesoki ág. evang. iskola építési czéljaira — mint a „Budapesti Közlöny“ május 17-iki számában olvassuk — 200 frtot méltóztatott magánpénztárából legkegyelmesebben adományozni.

Fejedelmi vendég Gömörben. Coburg Ferdinand, Bulgária fejedelme e hó 14-én Poprádon át Pusztamezőre érkezett, hol Wappner Ferencz hercegi vasgyári igazgató-helyettes fogadta. Másnap misét hallgatott a vereskői templomban. Eddigi terve szerint egy teljes hétig szándékozik mulatni e vidéken s egy-két napra lerándul Pohorellára is, a hol nagy pompával készülnek fogadni a fejedelmet. A kiknek a mult évben oly kedvesen mondta: „Viszontlátásra!“ azokat már nem találta életben; azóta halt el ugyanis a hercegi család két hű tisztviselője: Westhoff Károly vasgyári igazgató, a kit a bolgár fejedelem kis korától fogva mindig nagyon kedvelt, és Petrenko János vasgyári hivatalnok.

Tűzvész Répáson. A rózei járás egyik kisközsége lakóit a répásiakat folyó hó 12-én este 8 órakor a vészjelző harangok kongása riasztotta fel megszokott, esendes nyugalmukból. Saját külön tudósítónk a rémes katasztrófa színhelyéről a következő megrendítő levélben értesít bennünket a nagy tűzvészről: „A Ratkó mezővároskától mintegy jó hajtásnyira fekvő, s tőle csak egy réteske által elválasztott falunak juhászneje (ki különben Ratkó város juhászneje, de ott lakott.) tüzet rakott a tűzhelyen, a vacsorát föltette a tűzre, hogy az alatt, míg Ratkón a férjével a jukokat megfejik, megföljön; a házat magára hagyta. — Az épületen kémény nem lévén a nagy szélviharban valószínűleg valami szikra a ház szalmásfödélébe kapott, a hol kedvező talajra találván, csakhamar tovaterjedt s a falunak kétharmada lángban állott. Hihetetlen gyorsan terjedt a tűz; nem telt bele öt perc a tűz kiindulásától számítva, hogy vagy 40 épület a szó szoros értelmében egyszerre lángban álljon. Esti 8

melyek libegnex-lobognak, s e mellett annyi esábbal simulnak.

Gizike! Tegyen fel egy széles karimájú kalapot, a melyet szép mezei virágok díszítenek, huzzon fel egy halvány zöld selyem ruhát, mely elől a bokáig ér s hátul kissé a földet érinti, hogy piczike lábaeska kecesel fitogtatják, hogy ön egy elevenen mozgó, kedves kis teremtes, simuljon a ruha könnyedén, de discretül, a fodrokat s esipkéket hagyja, a szalagokból vegyen csak keveset, a ruha alját simán; az ujjakra rakjon kedves puffokat: s ön divatos, izléses s bájos leend.

De mi is a divatos? Igaz, hogy ön így is bájos, de bájainak a burka is csak bájos lehet.

Halvány zöld, a szürke millió változatban a tavasz uralgó színei. — Kedvelt a halványszínűen esikozott ruha is, a esik szürke vagy halvány zöld.

A kalapról a toll lebukott, virágok, a kedves mezei virágok foglalták el helyüket; a sárgás szalma az uralkodó, szövet vagy szalagdisz a kalapon majd semmi, az egyszínű sűrűbb fehér fátyal ismét előtérbe lép.

A nagysarku francia czipót az angol sarok nagyban kezdi leverni, a sötétkek s a fekete harisnyák a legkevesebbek. — A hosszú svéd keztyű uralmát nem engedi, a napernyő hosszú nyele letörve. — A sötét szín ezer változatban szalagnál s napernyő huzatnál kedvelt. — A esipke uralma vesztett.

S ha ön még kíváncsi, a divat legszebb diadala micsoda? az, hogy a sok tarka-barka színek a ruhában leverve, s az egyszín az uralkodó.

Nemde óriási a labirint, mit a divat teremt, de tudom, hogy a fonalat meg fogja találni, mert ösmerem — finom izlését.

Apró kacsoit esókolja: **Dr. Kriv-Krax.**

T Á R C Z A.

A divatról.

Kedves Gizi! Bizonyára ön s hölgytársai azok, kikhez e tárgyban a legbiztosabban fordulhatok, bár nem tagadhatom, hogy a divat a férfi-világnak is mindjobban kezd elemévé lenni, mert az elegancia s chik, miknek az általán életet adni akar, keresett czikke ugy a nő, mint a férfi-világnak egyaránt. De amennyire a női báj s kecs felette áll érzéki szépségben a nyers férfi izmoknak, ép oly arányu a divat jelentősége a nő-és férfinel.

Ezért van az, hogy a divatot túlhajtott nő kevésbé félszeg, mint a férfi, aki könnyen túljuthat ékessége, a férfiaság határan, s lesz belőle valami szánalomra méltó figura, melynek sikertült megtestesítője: a gigerli.

De ez önt ne riassza meg, mert hisz ön nő, s az ön szépsége a divat változataival örökké változik; s higyjé el, a mely nő szépségének folyton felrészített hatalmával tud hatni a férfire, az tudja csak a férfi szerelmét ébren tartani. Hisz a virágokat is csak azért szeretjük annyira, mert óriási változatban gyönyörködhetnek, az eget is főkép azért szemléljük annyi gyönyörrel, mert változataiban örökké új, s ha ön az én egem s az a mögött rejtőző menyországom, bizvást önnek is folyton változnia kell.

Legyen egyben változatlan, hű s örök szerelmében, de legyen mindig változatos külsejében.

Elismerem, hogy e változatoság sem könnyű dolog, s ha ön tőlem kérdezné, mit kövessen megvalósításánál, csak kettővel felelhetnék: az izlést s divatot. Az első kell, mert ez hozza összhangba a külsőben a részletet az egészszel, — a másik kell, mert ez hozza összhangba az emberi külsőt a külvilággal.

Az a kis virág, a melyet ön dús fekete hajába tűz, rózsza vagy kamélia, piros vagy fehér legyen, az izlés

fogja önt rávezetni, s viszont feltűzze-e a virágot fürtjei közé, vagy tán keblére vagy a derékhoz illessze, a divat fogja a választ megadni. Vagy mily színű ruha áll önnek jól, az izlés, s e színekből melyiket válassza, a divat viszi reá; s így tova, az izlés s divat szövetsége örök lehet mindenütt, kalapban, ruhában, czipőskéiben, a fél-czipőkéből kikandikáló harisnyánál, sőt olyan rubadaraknál is, hova csak bizalmas szem hathat el.

De ön azt mondja, hogy a divat sokszor a hölgyeket is neveltségessé teszi. Igaza van! de higyjé meg, csak azokat, a kik a divat túlzásaiban vélik a divatot felfedezni, az ezt hajhászó legszebb gróf- vagy milliomosleány, ki teli marokkal áldozhat a divatnak, e túlhajtásokat csak souverain megvetéssel nézi, mert mint mindenek a világon, a divatnak is van caricaturája.

Ha a nagy karimájú kalap a divatos, s egy kis női araszos még izléses. Lesznek, kik három araszos karimát fognak viselni, mert meg vannak győződve, hogy háromszor divatosabbak lesznek általa.

Ha a hosszú alj divatos, lesznek, kik hogy divatosabbak legyenek, olyan uszályt hordanak, hogy hárman a flasztert teljesen föltörölgetik.

Ha a hosszú keztyű a divatos, nem állanak meg a könyöknél, hanem mindjárt a vállig rendezik be.

Ha a ruhába a piros szín jó divatba, olyan tulipirosan öltöznek, hogy nem kell bizonyos állatnak lenni, hogy a jó izlés megvaduljon s így tovább.

De ösmerem finom discret szellemét, s tudom, ha a divatról írok, ön nem fog engem félreérteni.

Önök — kedves Gizi — olyanok, mint a virágok, a tavaszszal kezdik kifejtetni díszüket; a télén át főkép a melegházban, a bálteremben pompáznak, de midőn az első tavasz nap sugarak megjelennek, önök is esábos díszszel nyillanak s mint a virágok szinompát öltönek.

Éltünk a termetet eszűfitő s elrejtő tőli kabát, nehézkes téli ruha, előkerülnek a könnyű szövetcék, a

órakor vették észre s már 1/4-9-kor minden égett, óriási szélvihar, mely északkeletről jött, ugyszólván egyszerre szórta tele a házak feletét égő szikrákkal. A vihar oly nagy volt, hogy a tüzet, illetőleg a községet Ratkó felől megközelíteni nem lehetett, s daczára a legjobb akaratnak, csak egy szivattyút lehetett a mocharas réten keresztül inni nagy erőfeszítéssel, s a falut hátulról a dombról megkerülve, a még megmaradt szélső 2 háznak mentésére sietni, mely sikerült is; a ratkóiak csak a borzasztó elem csillapultával siettek a még mindig óriási rakéta-hoz hasonló tűz és szikratömegben keresztül az oltáshoz. A különben igen széles utcáján a községek a tűz alkalmával élő lénynek megmaradni lehetetlen volt. Elképzelhetni a borzasztó szélvihart, mely épen akkor dühöngött, mikor még a negyedóránra hegyen fekvő községi erdő is meggyuladt helyenként, a községgel szomszédos földek a vetés s a réten a nyers fű is jó darabon leégett. — A kár körülbelül 30—40000 frt káros van: az épületek mind biztosítva voltak a Fonciére bizt. társulatnál. A községek körülbelül 2/3-a égett le, és pedig 28 lakóház, a kórosm. iskola, torony, ezeken kívül 12 csűr s az istállók és melléképületek ide nem számítva. Azon kívül számos juh, sertés s aprómarha égett meg, mivel a tűz gyors tovarapódása miatt alig tudott a már jórésben nyugalomra tért lakosság menekülni. Sajnos, hogy anyagi káron kívül a évapás még más áldozatokat is követelt. Szívák, ratkói kopácsmester mentés közben egy házról leest s jobb karját törte el, azonkívül a feje 2 helyen beszakadt, most a rimaszombati kórházban ápolják, egy asszony menekülés közben, mikor észrevette, hogy a háza ég, az ajtón nem menekedhetett, az ablakon volt kénytelen kiugrani s oly szerencsétlenül, hogy a fél lába az ablakban megakadt s bal lába térdében eltört s kiféleződött; égési sebeket számosan kaptak; egy Janosa Mária nevű kis leány, mikor az anyja az ágyból felriasztotta s maga a marhát ment kikötni az istállóból, ijedelemében ingben mezítláb az udvaron lévő szomszéd égő háza szaladt s egész testén összeégett, életben maradásához nincs remény; az ijedelemben sokan elájultak. Sokaknak arca össze-vissza van égve, s a falu 1/3-da nem lát, mivel a láng összeégette szemüket, borzasztó a jajgatás szegényeknél, úgy hogy a falu most egész körház a mentésben a községbeliek segítségére voltak a szomszéd községbeliek. Ratkó város egész közönsége, azonkívül Ploszkó és Szuha községből meg Rákosról sokon segítettek az oltásnál. Elismerés illeti azonkívül a ratkói esendőrsőt, mely lankadatlan buzgalommal segítkezett az oltásnál. — Az előbb leírt répási tüzeseten kívül e hó 11-én Turcsók községekben is pusztított a láng. Ott is 12 épület hamvadt el. A tűz valószínűleg gyújtogatás következtében támadt a déli harangszókor, s csak nagy nehezen volt lokalizálható. Köszönetet szavaz a község a rimamurány-salgó-tarjáni egyesület vashegyi tisztikarának, kik munkásaikkal s mentő-eszközökkel siettek a tűz oltására, mely sikerült is annyiban, hogy a már égni kezdő két szomszéd házat folyton feeskendezvén, a tűz tova terjedésének útját vágták.

Ragados tüdővész. Ha az ember a „Borsod“ május 12-iki számának e című rovatát olvassa — feltéve hogy nem lakik Gömörben — abban a hiszemben sajnálkoznak felettünk, hogy „íme szegény Gömörben már nemcsak az inség jelent meg, de a marhaállomány is elpusztul.“ Ha azonban az ember itt lakik, s látja hogy szarvasmarhák mily jó egészségben legelnek a májusi gyepen s menynyi jó egészségrek örvendő és jól táplált szarvasmarha jött be legközelebbi országos vásárukra is; akkor már megegyőzőlőnek látja a „Borsod“ híret. A „Borsod“nak említett száma ugyanis tudatja, hogy Sűvetei fazekasok 8 darab ökröt hajtottak S.-Vadnára, ahol ezeket a községi jegyző nyomban le is tartóztatta; kettő az ökrök közül — mind tüdővészre gyanus — levágotott, vizsgálat alá vettették, a többi pedig „biztos őrizettel“ visszakísértették Gömörme gyébe. — Mint értesülünk, — bár Gömörme gyé járványos tüdővész által hála az égnek eddig meglátogatva nem volt, — mégis a többi felső magyarországi járvány által sújtott megyékkel egyetemesen zár alá helyeztetett és veszes területnek jeleztetett. A felszabadulásra e zár alól már is alapos a kilátás, mivel ép most van folyamatban a megye szarvasmarha állományának felülvizsgálása a miniszteri biztosul kiküldött állatorvos által; melynek eredménye az eddigiekből ítélve, minden valószínűség szerint oly kedvező lesz, hogy a zár alól leendő felszabadítás immár rövid idő alatt megtörténhetik. Az egész garamvolgy vizsgálatára már bevégeztetett és összesen két betegedési eset lett felmutatva; szörványosan pedig e beteged s marhák közt ép ugy előfordul; valamint azt az emberek közt is naponként sajnos észlelhetjük. (Jatros.)

Tanítói gyűlés. A gömöri ev. ref. tanító-egylet választmányja folyó hó 11-én Rimaszécsben tartotta tavaszi gyűlését. Elnöklő Beese Balint a gyűlés megnyitása után, a tisztikar által időközileg elintézt ügyekről referált; mely után a nagygyűlés programja alapított meg. — Elénk eszmeeserét idézett elő a tanítói gyámolda új alapszabályainak kérdése. — Tanítói gyámoldánk alapszabályait ugyanis, részint mivel azok a kor kívánalmainak meg nem felelnek; részint, mivel a lelkészi és tanítói gyámolda kezelése egy kézben összpontosul: a kezelés könnyebbé tétele céljából is módosítani, illetve teljesen átírdolni kellett. Beese Balint bizatot meg e széles körűtekintést, szakavatottságot igénylő terjedelmes javaslat elkészítésével. — E javaslat elbírálása, a nagy gyűlésen való tárgyalhatóságának előkészítése képezte volna jelen gyűlésünk legfontosabb feladatát. — Sok oldalú eszmeesere után azonban a választmány e javaslat tárgyalogos elbírálásába ez alkalommal nem bocsátkozott; hanem annak kinyomtatását, s minden gyámoldai tagnak leendő megküldését határozta el; hogy így annak szellemével előre megismerkedvén; lehetőleg közmegelegedésre alkotassanak meg özvegyeink s árváink könnyeinek letörlésére szolgáló, emez áldásos intézményünk alapszabályai! Az Eötvös-alap a hazai tanítószegség eme féltékenyen őrzött, de aránylag kevesek által támogatott kincsének gyarapítása céljából, melegen ajánlja a választmány a közgyűlésnek: hogy egyletünk 100 frt összeggel ez alaprendes tagjai közé lépjen be, s kebelében gyűjtő bizottságot alakítson. — Nem hagyhatom itt említés nélkül, miszerint a minden szép s jóért igazán lelkesedő Lenkei István Jánosiból, e gyűlésen vendégünk volt, s végig hallgatta tanácskozásainkat; jelen volt az egyszerű, de kedélyes lakomán is, a mely a gyűlést követé. Daczára

annak, hogy minden toaszt kezdetben 10 krt, később kelek 1 forintot jövedelmezett az Eötvös-alap céljaira; felköszöntőkben nem volt hiány. Begyűlt összesen öt forint, ez összeghez Lenkei István ur nemes lelkesedéséből 2 frttal járult. — Hálas köszönet érte a játékony czél érdekében!

A koronázási ünnep alkalmából a vármegye közönsége a királyhoz feliratot intéz, melyet egy díszalumban lap alakjában fog a legfelsőbb helyre juttatni. A sok műveléssel készült albumlap, melyet a vármegye művész kiuteltű ezimere díszít, Marton Alajos budapesti díszműkereskedő szállítja. Megérkezése után közszemlére lesz kitéve a megyeházán, hol az érdeklődők megtekinthetik.

A népköltő hagyatéka. Toman János, egy szerencsétlen elmezavart ember volt, valaha tanító, de ez állásától is meg kellett válnia, a fejbéli zavarok miatt, melyek különben is gyenge agyának ép munkásságát lehetlenné tették. Lett belőle egy peregrynus, ki vándortanítónak és népköltőnek hívta magát azon a réven, hogy kusza gondolatait iszonyu klapaneciákba öntve ontotta a nép félművelt rétegei közé. — A népköltő mult év december végén a gömörme gyéi kórházba fejezte be zavaros életét, de szelleme úgy látszik vissza-visszalátogat hozzánk, mert míg életében szörny-versekkel bántotta a jobb érzésű füleket, addig halála egy hivatalos csodabogár megszületésének szolgált alkalmul. Ez az ő egyetlen hagyatéka, úgy látszik a következő jegyzőkönyv, mely a népköltő hagyatékáról vétetett fel a nélkül, hogy benne egyéb hagyaték fel lenne sorolva, mint maga a jegyzőkönyv, mely furesaságára nézve elég méltó arra, hogy a Toman János szellemi hagyatékául tekintessék. — Ime a csodabogár: „J e g y z ő k ö n y v. Felvétetett Babaluskán 1891. é i december hó 30-án a községi előjáróság által Gömörme gyéi rimaszombati kórházban 1891. évi december hó 22-én elhalt volt babaluskai lakos Tomann János után maradt ingó vagyonának leltározása, illetve azoknak további intézkedésig zár alá lett helyezése tárgyában. — Jelenlevők lentirottak. — T á r g y: A gömörme gyéi kórház igazgatóságának 5365/891. sz. halottkémii jelentése értelmében szükségesnek mutatkozott Tomann János volt babaluskai lakos után maradt ingóknak zár alá való helyezése, miután nevezett egyén több rendbeli okmányokkal birt s e helyütt örökösökkel nem bírván. — Alólírottak személyesen Tomann János lakásán megjelenvén, a hol is 24. sz. lakásában több mindenféle tárgyak találtak a községi előjáróság ajánlatára érületlenül hagyattak és a lakáson levő 2 ablak valamint a lakóházban levő 1 zárt fa láda nemkülömben a bejáratra szolgáló ajtó községi pecséttel lepecsételtetett. — További leltározást nem eszközölvén, hanem a hagyaték rendezése végett a kir. Jbiróságot, mint hagyatékí bíróságot értesíteni javasolja. — Jegyzőkönyv felolvasatván, helyben hagyás után aláíratott. — Km. — Albert András bíró. Banak János t. bíró. Mátvás János hites. — Chlebus György jknyvfelevő.“

Uj vasuti megálló. Vansza János ág. ev. lelkész kezleményezésére, az érdeklő lakosság azon készséggel járult a kereskedelemügyi miniszteriumhoz, hogy Fűrés községen vasuti megállóhely szerveztessék. A kérelem teljesítése — miután ellene alig emelhető komolyabb kifogás — valószínűnek látszik.

Öngyilkosság falun. Nap-nap után olvashatunk a lapokban öngyilkossági híreket, a melyeknek azonban legnagyobb része a fővárosban játszódik le, egy kis contingens jut a vidéki városoknak; s a vidéknek, a falunak? Annak jut a csendes megelégedés, a falusi idylli élet, melynek legnagyobb gyönyőjába is csak ritkán játszik bele a tragikum. Már Ovidius is megénekelte: „beatus ille, qui procul negotiis“, élhet a mezői életnek, mely egyedül képes távolartani az életküzdelmek viharos zajától. S ha e mellett is egy pisztoly durran el egy faluban, s egy ember öngyilkosság által mult ki, az méltó feltűnést kelt. Az erkölcsi romlás iszapja elhat már a faluban is; ez lesz a meggyőződés: Sumjácson is megtörtént e szomorú tény, f. hó 11-én este 6 órakor. Nem puffant a pisztoly, de öngyilkosság történt. Tajbos János községi juhász bieszkájával nyakát elvágta s szörnyet halt. Vérbe-fagyva találta meg a falu népe, s ohajtva mondogatta: így jár, a ki sok bort iszik.

§ Falusi szerenádok. Sumjácson a katonának bevált vagyis „tauglig“ legények még most is e nagy tényt ünnepelek estétként a napi munka után; így tart már vagy négy hete a mulatozás. A duhaj legények legkedveltebb mulatsága: éjjeli szerenádok adni a plebános s bíró urnak; mindeuféle gúnydalokkal mulattatják a község e tisztos urait. Végre a bíró túrelme elfogyott, s most a csendőrség hivatalos beavatkozása folytán a legényeknek a törvény előtt kell leszámolniok az „éjjeli szerenádokért“.

Uj vasuti őrház. A miskolczi-füleki vasút Ajnaeskö és Balogfalva állomásai között a Gortva-pusztánál lévő útátjáró sorompójának hiányos kezelése sok kellemetlenséget okozott az átjáró használóknak. Hogy ezen kellemetlenségek megszűnjének az államvasutak által ezen átjáróról egy őrház építetett. A dombon emelkedő 47. a. sz. őrház építése e napokban fejeztetett be és felszerelése is teljes.

§ Veres kakas Kokován. Kurta Pepi háza leégett! Két szerencse van a szerencsétlenségben; az egyik hogy a tűz tovább nem harapódzott, a másik pedig, hogy a Kurta Pepi háza, mely 500 frtra volt az Első Magyar általános biztosító társaságnál biztosítva, jóindulatú becslés szerint sem ér többet 350 frtnál. Tanulság pedig ebben is van, az tudniillik, hogy minden tüzet lokalizálni, s minden házat biztosítani kell! Ajánljuk megszívlelésül a faluk népének.

§ Betyárok garázdálkodása. Uraj községekben vakmerő s kitanult betyárok mőkődnek. Legutóbb is folyó hó 14. Csuzda Ágostontól 9 darab juhot loptak el, a nyomozás megindult minden irányban, de az ovatos tolvajok nagy előrelátással tudták homályba burkolni különben is sötét utjuknak nyomait.

Helybeli és vegyes hírek.

Nyugalomba vonult őrnagy. Höger Raymund 12. sz. hadtest — tüzérezredbeli őrnagy — ki Rimaszomban több évig állomásozott, s megyénk társadalmában magyar szeretete, vig kedélye és szívélyes modora által élénk rokonszenvet vívott ki maga számára, — mint a

hivatalos lap közli, katonai pályájáról végkép nyugalomba vonult, s ez alkalomból — hosszú háboruban és békében egyaránt kitűnő szolgálatá elismerésül — a katonai érdemkeresztet adományozta neki a legfőbb Hadúr.

× Tézene a Széchenyi-keriben. A városunk díszet képező Széchenyi-kert virág-gruppjai és árnyas fái a tavasz beálltával bizonyára nagy közönséget fognak vonzani. A kertben tartózkodást mint értesülünk Paló e z Kálmán kedvelt zenekara az által fogja kellemessé tenni, hogy egyszer hetenként: e s ü t ö r t ö k ö n este 7—8-ig a köröndön tézzenét rendez. Kedden és szombaton pedig a zenekar a főtéren játszik.

Sziliács a m. kir. államvasutaknak olyan állomása, mely csak a fűrdősáison alatt létezik mint ilyen, különben pedig csak megállóhely. Ennek következtében állomásfőnöke is csak a saison tartama alatt van. Az a szerencsés, a ki a mostani saison idejére az állomás főnökséggel megbízva lett, Wellner Rezső városunkban több éven át tartózkodott és általános kedvelt államvasuti hivatalnok, a kinek csak gratulálni tudunk ahhoz, hogy az államvasutak bizalma folytán fűrdőidényre a szép asszonyok fűrdőjébe küldetett.

§ A vasárnapi munkaszünet alkalmazása. Lánglelkű megteremtője meghalt, de a míg élt, ő maga, mint a törvény megteremtője, adta meg kétségek eredetében rendleteivel az utbaigazító felvilágosításokat. S e munkájában, a mily felvilágosodott szellemmel járt el mindenkor, ugyanoly felvilágosodott intézkedésekre feljogosította a hatóságokat is, kimondva ama nagy jelentőségű szavakat: „a betű az ami ől, a szellem pedig ami életet ad“. S a törvény helyes szellemének felfogása adhatja is meg minden intézménynek termékenyítő hatását, a törvények végrehajtásánál azok szelleme lévén ama korlát, a mely között a végrehajtó hatalomnak mozognia kell — és lehet. — A vasárnapi munkaszünetre vonatkozó törvénynek is vannak olyan rendelkezései, amelyek csak a törvény szellemének helyes felfogása által mentenek meg ama káros következményektől, a melyek esetleg bekövetkezhetnek, ha azok rideg betű szerint nyerne magyarázatot. Ilyen rendelkezés, hogy a vásárok napjain az üzletek vasárnap is nyitva tarthatók. A vásárgyűlekezési nap a vásár elmaradhatatlan előzménye lévén, úgy, hogy ha ez elmarad, vásár nem is képzelhető, ha ez vasárnapra esik, természet szerű, hogy a munkaszünetre vonatkozó rendelkezés illusóriussá válik. Ha pedig a munkaszünet egy irányban nem adható meg, mi értelme sines, ha azt másik irányban foreirozzuk. Pedig oly történet nálunk, midőn az idevaló kereskedők azon kérelmükkel, hogy vásárgyűlekezési napon üzleteiket nyitva tartassák, a városi hatóság elutasította. Pedig oly előzmények lettek megteremtve a kérvényező kereskedők által, a melyek után a kérelem megtagadása szinte érthetetlen. A kérvényezők ugyanis ezen lépésük előtt megkeresték a miskolczi kereskedelmi s iparkamarát véleményezés végett, vajjon üzleteike vásárgyűlekezési napon nyitva tarthatják-e vagy sem? A kamara azon hivatalos választ adta, hogy helyhatósági engedélyvel igen, a minek megadása országsszerzte általános gyakorlat. A kamara ezen átiratával indokolták meg a kereskedők elutasított kérelmüket. Ezen indoklás semmi méntséget el nem fogad, nem még azt sem, hogy lehetnek a kereskedők közt olyanok, kik a kérelmet nem támogatták, mert helyhatóságok nem egyes emberek érdekei, de általános közgazdasági érdekek szerint cselekedhetnek, a melyeket egyes magán emberek fel nem foghatnak, a maguk részéről arról lemondhatnak, de azok érdekében, kik azt kielégíteni kívánják, ha erre a törvényes intézkedés lehetősége meg van, az megadandó. Mi a kereskedelmi érdekeket szívünkön viselve, ezen eljárást nem helyeslehetjük, nem annyival is inkább, mert a vásár napján főképp az idegen concurrensek vívén el a vásári előnyöket, — ezek helybeli kereskedőknak főképp vásár előtti s utáni napokban nyilatkoznak meg. Már pedig ezen előnyöket annyival is inkább vindicálni vagyunk kénytelenek helybeli kereskedőknak, mert ők nagy adót fizetve, itt élve, városunk fejlődését hatékonyan mozdítják elő.

Uj zálogüzlet Miskolcson. Megirtok lapunkban, hogy Grünfeld Simon egy uj zálogház felállítására kért engedélyt. Ezt a kereskedelmi miniszteriumtól sikerült elnyernie, s a betendő biztosíték 3000 frtban állapított meg. Tekintettel arra, hogy a pénzviszonyok jelentékeny kedvezőbbé váltak, a miniszterium a kamatot a gondozási; őrzési, biztosítási, kezelési és egyéb díjakkal együttesen a) értékpapírokra adandó kölcsönök után 8%-ban; b) arany és ezüst tárgyak után 12%-ban; c) egyéb ingóságok után 18%-ban állapította meg. — Az uj zálogüzlet tulajdonosa megyénkbeli származású s hosszú ideig Serkében gazdálkodott.

§ A nagy mázsáló. Mult számunkban emlékeztünk meg, hogy a reá vonatkozó ajánlatot a tanács komolyan veszi, s a képviselő testületi gyűlés tárgysorozatába felvette. Örömmel konstatáljuk, hogy az általunk felvetett eszme megvalósulása legnehezebb fázisán átesett, a zöld asztalnál el van intézve. A nagymázsáló felállításához Schweitzer Dávid nyerte el az engedélyt. Köteles a mázsáló mostani épülettel egybekapcsolva a városi hatóság által kijelölendő helyen felépíteni saját költségén, a bemutatott költségvetés alapján, mely szerint építési költségül 1600 frt van előirányozva. Ennek fejében biztosítatik neki a vásárbérlet a lejáratról számított további hat évre, azon változtatással, hogy az évi vásárbérszég 200 frttal felemeltetik. A nagymázsáló jövedelmét a vállalkozó huzza, a városi hatóság által megállapított díjszabás szerint. Az egész nagymázsáló teljes berendezésével s épületével együtt a vásárbérlet lejártakor a város tulajdonába megy át. A vállalat tehát közgazdasági érdekeink javára kedvező feltételek mellett megvalósult, a városnak egy krajczárjába sem kerül, 6 év mulva pedig lesz saját tulajdonát képező nagy mázsálója.

Talpfa szállítás. Az aradi vasuti üzletvezetőség részére 3564 darab másodrangú tölgytalpfára van szükség. Pályázati határidő 1892. évi június hó 2-a. — A magyar királyi államvasutak budapest-dunabalti üzletvezetőségnek 13887 darab másodrangú tölgytalpfa szükséges. Ajánlatok május hó 30-ig nevezett üzletvezetőséghez küldendők. — A magyar királyi államvasutaknak 9031 darab II od rangú közbelső tölgytalpfára van szükség a Zólyom-Besztercebánya, Kisterenne-Kisujszállás, Feled-Tiszolez, Vámosgyörk-Gyöngyös és Miskolc-Bánréve-Dobsinai vonalra. Ajánlatok a miskolczi üzletvezetőséghez e hó 15-ig nyújtandók be.